

Uredništvo in upravljanje:
Maribor, Koroške ulice 5.

„STRAŽA“

izhaja v ponedeljek, sredo in petek
popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more govoriti
venk dan od 11.—12. ure dopold.

Telefon št. 113.

STRAŽA

Naročnina lista:

Celo leto 12 K
Pol leta 6 K
Četrt leta 3 K
Mesečno 1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6 redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 149.

Maribor, dne 24. decembra 1909.

Letnik I.

Čestit Božič.

Prav vesele in blagoslovljene božične praznike želimo vsem svojim naročnikom, dopisnikom in prijateljem. Kakor želimo, da bi božje Dete naklonilo najobilnejši blagoslov vsem našim somišljenikom, tako tudi prosimo, da nam naši prijatelji tudi v bodoče naklanjajo svoje sodelovanje in vsestransko pomoč. Čestit Božič!

Knez miru.

Božični prazniki ganejo najtanjšo in najzlahtnejšo struno človeškega srca; božični prazniki so polni važne poezije, a tudi visoke filozofije. Božični praznik predstavlja prečudno zvezo časovnega in večnega, končnega in neskončnega, vzvišenega in priprostega, božanskega in človeškega. Privzdignimo čarobno zaveso božičnega praznika, zamislimo se resno v predmet božične skrivnosti! Vse se suče okrog betlehemskega Deteta, ž njim stoji in pade zmisel in poezija božičnih praznikov. Kdo je ta otrok? Lepo nam na to odgovarja božična liturgija armenske cerkve: „Večni Bog se je prikazal na zemlji in se je pomudil pri ljudeh“. Liturgija latinske cerkve pa pravi: „Ko je vse objemala globoka tihoča in je noč bila v sredi svojega tečaja, je Gospodova vsemogočna Beseda (Logos) prišla iz nebes, iz kraljevega sedeža“.

Koliko poezije, koliko globoke filozofije v tem! Res je, kar pravi nemški filozof Hegel: Dotod in odtod gre svetovna zgo-

dovina“. Globokoumni afrikanski krščanski pisatelj Tertulijan pa pravi: „Kristusa poznati, se pravi, vse poznati“ (Christum scire, est omnia scire). V osebi Kristusu je vtelešeno jedro celokupnega svetovnega naziranja. Tu quis es? Kdo si ti? Vspričo tega vprašanja mora vsak misleč človek zavzeti gotovo stališče. Ali žnjim ali proti njemu! V celi zgodovini človeškega rodu ni osebe, ki bi imela toliko in tako vnetih čestilcev, a z druge strani toliko in tako hudih sovražnikov, kakor betlehemske Dete. Kdo naj prešteje dolgo vrsto sovražnikov od Heroda do Julijana Odpadnika in do najnovejših trinogov, ki s surovo silo skušajo iztrebiti ime krščansko, od zasramovalca Celsa do Renana in najnovejših pamphletistov, ki pljujejo proti vzvišeni osebi Kristusu?

In njih vspeh? „Umrli so, ki so otroku stregli po življenju“. Kristus pa ostane središče in največji problem človeške zgodovine in filozofije, veliko zagonetnejši in težavnejši problem za trdovratnega bogotajca kakor za revnega kristjana. Tisočero vernih src je v njem našlo svoj mir, uteho, pravo prenovitev, iz njega se razliva v organizem človeške družbe zdravilni sok, ki ga varuje gnilobe in smrti. „Kdor za menoj hodi, ne hodi po temi“. Markantne so besede evangelista Janeza: „Svet ga ni spoznal“. Da, svet kot skupina vsega, kar je Bogu sovražno, ne pozna in noče poznati Kristusa. Zato pa ne najde miru, pravega, srčnega, oblažujočega miru in veselja. Kristus in

krščansko svetovno naziranje pa obupni, vse razdevajoči pesimizem, polnost življenja, napredka in radosti, pa anarhizem, nihilizem-absolutna negacija, in destrukcija sta dva skrajna tečaja, dve železni posledici premise: s Kristusom — ali proti Kristusu. Kristus je pozitivno jedro, duša prave kulture, ki ji daje višji polet, trajno vrednost. Božični praznik je tedaj simbol celokupnega svetovnega naziranja. Kakor kretanje zemlje okoli solnca ne izključuje kretanja okoli lastne osi, ampak je nasprotno princip njenega življenja, tako kretanje človeškega srca krog solnca — Kristusa — Boga ne izključuje pozemeljskega napredka in dela, ampak je zanj pravi princip življenja.

Non eripit mortalia,
Qui regna dat coelestia.

Ne grabi in ne razdira pozemeljskega, ki deli kraljestvo nebeško. Ni prišel razdirat, ampak dopolnjevati in deliti blaga in miru ljudem, ki so dobre volje.

Proti velekapitalistom in vele-agrarcem.

Po mestih se prirejšajo protestni shodi proti draginji živila, sklepajo se ostre resolucije proti činiteljem, kateri baje podražujejo živila, proti — velekapitalistom in veleagrarcem, v živih barvah se slika obupni položaj uradnikov, katerih zastopniki in govorniki trdijo, da uradniki kmalu ne bodo več mogli izhajati, da jim preti pomikanje. Na teh shodih se silno pretirava, išče se vzroke splošne draginje povsod, pravih vzrokov pa se noče poznati ali odkrito pripoznati.

Najprej bi morali uradniki in vsi oni stanovi, ki tožijo, da ne morejo izhajati, pogledati okrog se-

Zakrohotal se je krčevito.

— Nič!

Strgal je časopis in drvil dalje po ulicah. — Elegančno oblečeni ljudje, krasno razsvetljene prodajalnice, vse nekako slovesno, prazniško. On tega ni videl. Drvil je dalje.

A kaj hočeš vendar? — Kaj hočem? —

Govoril je poluglasno in zakrohotal se je na glas. Mimošetajoči se ljudje so pa začudeno pogledovali mladega moža.

— Kaj hočem?

In zopet se je zakrohotal.

Drvil je tje kaj konci mesta.

— Je-li mar vredno živeti, ko vendar življenje ni drugega nego dolga, nepregledna vrsta prevar? Čemu moram jaz hoditi peš, ko se drugi vozijo, čemu trpeti bedo, ko žive drugi v slasteh in razkošju? Mar nisem tudi jaz človek?

— Iskal sem resnice, veroval v ideale. Kaj je ideal? Pojem, katerega vsebina je strohnela že pred stoletji. — In resnica? Kje je resnica? Je-li sploh kje resnica? Kje je njeno bistvo? — Bistvo resnice, oj, to bi moralo biti nekaj krajnjega, nekaj veličastnega! Resnica? — — — Morem li jaz zato, da moram živeti? — Koliko nasprotstvo! Življenje je nadležno mrčes — katerega se je treba otresti!

Prišel je konci mesta.

Siroke, blatne ulice, tla začrnela od dima posamnih tvornic, tuintam kaka majhna, zanemarjena, pritična hišica. — — — Im v daljavi se čuje šumenje vode —

— Se nekaj trenutkov in končano je!

Zavil je mimo male, razsvetljene kočice. Vesel otročji krik. Božične pesmice zazvene so venkaj ter mu udarjale na uho.

PODLISTEK.

Slava Bogu... mir ljudem...!

Odložil je paleto in čopič.

Zapalil si je smodko ter se vsedel na naslonjač.

Neprijetne misli so mu rojile po glavi.

— In če ne dobim razpisane nagrade, — kaj potem?

Nevoljno je ofresel pepel raz smodke ter nemo zrl pred se.

— Potem?

Puhnil je dvakrat, trikrat, gledal za višnjev-kastim dimom in zopet ponovil:

— Potem?

Nihalo na uri premikalo se je počasi: tik — tak, tik — tak . . .

— Hladno je . . . Ogenj v peči ugaša . . . — Roke so mi otrpnile.

Porinil je nekaj polen vanjo in se zopet nazaj vsedel.

— In čemu vse to, čemu? Je-li moja krivda, da se moram plaziti za kosom kruha in pripogibati svojo glavo, med tem ko jo drugi nosijo po konci? — Čemu?

Vgriznil se je v ustnico in znal si ni odgovora.

Mlad, poln idealov, prišel je iz daljne svoje domovine v veliko mesto, hoteč si z umetnostjo osvojiti svet, pridobiti si slavo in priznanja, olagoditi si življenje.

Delal je, trudil se je, no, zaman. Občinstvo ni mu sicer odreklo talenta, kritiki so se ga celo udaj

pa zdaj blagohotno in vspodbujevalno spominjali, ali mladostne sanje se mu niso hotele uresničiti.

Ostal je nepoznan; komaj v umetniških krogih vedeli so nekateri za njegovo ime. Boril se je z bedo, zatajeval se. Ali bedo samo bi že še bil prenesel, toda huje nego ta trlo ga je samoljubje.

Se jedenkrat poskusiti je hotel svojo srečo. — Umetniško društvo razpisalo je veliko nagrado. Ako bi jo dobil, ne bi bil rešen samo gnotne bede, temveč njegovo ime bi tudi mahoma zaslulo daleč izven domovine. Delal je marljivo, a brez navdušenja. Laskal si je, da mu bode morebiti sedaj sreča mileja.

Pod njegovim kistom vstajala je „Nada“ v vsej svoji nebeški krasoti; ali v srce ni se mu vselila. Pogledal je še jedenkrat dovršeno sliko, potem pa jo odposlal.

Minolo je nekaj dni.

Bil je sveti večer.

Celo popoldne je mladi umetnik nestrpo pričakoval, da izidejo večerni listi. Opoludne je razsojevala jury in brez dvojbe prinesli bodo že danes listi rezultat. Nemirno hodil je po sobi gori in doli, ter razmišljal.

— In če ne dobim nagrade, kaj potem?

Zmračilo se je. Ogenj v peči je vgasnil.

Ogrnil je paleto ter hitel na ulico. Sneg mu je škripal pod nogami: bilo je ledeno-mrzlo. Studen sever žvižgal je po golem vejevju v platanovem drevoredu in stresal belo ivje raz drevesa. Ali on vsega tega ni čutil.

V bližnji trafiki kupil si je večerni list, razgrnil ga takoj na ulici in iskal dotično poročilo.

— Jury umetniškega društva prisodila je danes razpisano nagrado mlademu, nadarjenemu umetniku baronu X, za doposlano sliko „Obup.“

be, pogledati v svoje gospodarstvo, in našli bi, da žive uradniki, zlasti oni nižjih činovnih razredov, neprimerno svojim razmeram. Kako se z denarjem gospodarji, koliko je nepotrebnega luksusa v obleki, pohištvi, zabavah, koliko se po nepotrebnem zapravi v gostilnah, kavarnah, gledališčih, letoviščih itd., kako posamezne uradniške družine naravnost konkurirajo med seboj v nepotrebnih izdatkih, lahko pove tisti, ki živi v mestu in ima vpogled v razmere. Možno se ne drži doma, rajši poseđa po kavarnah in gostilnah, žena gospodari po svoje, nikdo je ne navaja k štedljivosti, vzgoja otrok se zanemarija in ni čudna potem, če otroci, ko dorastejo, živijo po vzgledu starišev, hapeenijo po luksurijsnem življenju, po zabavah, ne pomislijo pa, če jim dohodki dovolijo tako življenje.

Ne smemo sicer trditi, da bi vsi uradniki, da bi vsi sloji v mestih živeli na opisani način, gotovo pa je, da večina živi tako; vidimo pa tudi, da ravno oni, ki so vsled svoje zapravljenosti in slabega gospodarstva zabredli v dolgove, in sedaj težko izhajajo, najhujše vpijejo, kako se jim slabo godi in napovedujejo boj — velekapitalistom in veleagrarcem.

Boj velekapitalistom, boj prevelikemu izkoriščanju od strani onih, ki razpolagajo z velikimi kapitali, je opravičen in ga mora odbravati vsak človek, ki socialno čuti. Nikakor pa ne smemo sami sebe varati s tem, da povdarjamo, da so velekapitalisti največ krivi, da se živila potražujejo. Večja krivda zadene one, katerih se poslužujejo velekapitalisti, da jim dobavljajo živila, kakor živino, sadje, poljske pridelke itd. Skoraj v vsaki župniji na deželi kupuje domači trgovec poljske pridelke, iste oddaja kakemu večjemu trgovcu v sosednjem trgu ali mestecu, dotičnik oddaja spet kakemu večjemu trgovcu in, še-le, ko je blago šlo skozi štiri ali pet rok, pride velekapitalistu v roke. Glavni dobiček so spravili oni prekupeci, blago se je podražilo vsled večkratnega transporta, velekapitalist je le oni, ki radi tega, ker ima vse blago v rokah, ker ima odločujoči vpliv na borzah, sejnih itd., določa cene. Boj proti velekapitalistom bo le tedaj uspešen, če se izključijo vsi oni faktorji, ki so sedaj med producentom in konsumentom, — mešetarji, prekupeci — se organizirajo producenti in konsumenti. Če želijo meščanski sloji, kakor uradniki, delavci itd., streti moč velekapitalistov, potem morajo podpirati in pospeševati organizacijo kmetov producentov, morajo se sami organizirati in morajo njih organizacije postati odjemalci kmečkih organizacij, ki naj postavljajo skupaj pridelke svojih članov na trg. Četudi je ta cilj dalekosežen, je izvedljiv, samo resnega dela je treba, ne samo praznega kričanja. Boj proti velekapitalistom pa vodijo konsumenti tudi na ta način, da podpirajo vsa stremjenja kmečkega stanu, katerih cilj je, doseči vpliv na cene poljskih pridelkov, upliv na trgih.

Nikakor pa ni umesten in za konsumente koristen boj proti veleagrarcem — kot veleagrarce smatrajo meščanski sloji vse one voditelje kmečkega stanu, ki se potegujejo za to, da se kmečkemu stanu zagotovi obstanek —, ker so ravno takozvani veleagrarci oni, ki neustrašeno delujejo za odpravo vseh onih nedostatkov, ki umetno podražujejo živila. Vzrok podražanju živil je na primer pomanjkanje delavskih moči na deželi, oziroma neugodne delav-

ske razmere; pridela se manj, oziroma množina pridelkov nikakor ne odgovarja naraščajočemu številu prebivalstva.

Veleagrarci se trudijo za odpravo teh neugodnih razmer, treba jih je pri njih delu podpirati. V boju proti „veleagrarcem“ se povdarja, da imajo agrarci prevelik upliv v naši državi. Ta trditev je neresnična in, če bi tudi bila resnična, ne more biti prevelik upliv agrarcev vzrok splošni draginji, ker vidimo v državah, kakor na primer v Nemčiji, kjer ne pripada večina prebivalstva kmečkemu stanu, da so živila znatno dražja, kakor pri nas.

Ce pa smatrajo meščanski sloji boj proti „veleagrarcem“ v tem smislu, da se naj odprejo vse meje za uvoz živine, da se odpravi carina na žito itd., če hočejo svoj gospodarski položaj, kateri je dokaj ugodnejši, kakor položaj kmečkega ljudstva, zboljšati na ta način, pa uničijo kmečki stan, potem si naj bodo v svesti, da bo kmečko ljudstvo vsiljeni boj izvojevalo, ker se kmečko ljudstvo ne bo dalo gospodarsko uničiti na ljubo nekaterim stanovom, kateri lahko dobro izhajajo, ako s svojimi dohodki pametno gospodarijo.

Boj proti preveliki draginji mora podpirati vsak, nikakor pa se ne sme ta boj biti na škodo stanov, kateri žive v slabejših gospodarskih razmerah, kakor uradniki in delavci v mestih, nikakor ne sme pri tem trpeti producent kmetijskih pridelkov, kateri že itak komaj izhajajo.

Uradniki in delavci v mestih, ki vodijo dokaj neplodne politike, naj se tudi socialno in gospodarsko organizirajo po vzgledu teh slojev v Angliji, Švici in Nemčiji, naj pa tudi uplivajo na mestne zastope, na katere imajo upliv, da oskrbe živila za meščane naravnost od kmetov, oziroma kmečkih organizacij. Organizirani meščanski sloji naj roko v roki z organiziranimi agrarci bijejo boj proti velekapitalistom; le na ta način je mogoče kaj doseči.

Državni zbor.

Računski provizorij sprejet.

V sredo se je vršila zadnja predbožična seja državnega zbora. Prva točka dnevnega reda je bilo poročilo proračunskega odseka o računskem provizoriju. Debatu o tem je trajala dve uri. Nato je zbornica sprejela proračunski provizorij v drugem in tretjem branju z 246 proti 202 glasovoma. Proti so glasovali člani Slovanske Jednote, ki so bili navzoči, socialni demokratje in Rusini. Socialni demokratje so glasovali za nujnost tretjega branja, v meritumu pa so glasovali s Slovansko Jednoto.

Nato je prišel v razpravo

Špiritov kontingent.

Poljaki so med razpravo naenkrat zapustili zbornico. S tem so demonstrirali proti predsedniku Pattaiju, ki je neko že odklonjeno resolucijo dal še enkrat na glasovanje, nakar je bila sprejeta z 159 proti 130 glasovom.

Med razpravo

o davčnih popustih

sta dva natakarka vrgla z galerije kakih 200 letakov v zbornico. Ti črnoobrobjeni letaki z napisom „Umor in smrt“ obsegajo pritožbo natakarkov in mar-

kerjev, da jim gospodarji ne dajo nikdar potrebnega počitka, vsled česar umirajo za tuberkulozo. Natakarka so izročili policiji. Predlog o davčnih popustih je bil sprejet.

Zakon za povzdigo živinoreje.

Poslanec Povše je kot odsekov poročevalec otvoril debato o zakonu glede kredita 54 milijonov, ki jih dobe agrarci za povzdigo živinoreje. Zakon je bil sprejet v drugem in tretjem branju.

Sprejete so bile vse tozadevne resolucije.

Nato je prišel v razpravo

pooblastilni zakon.

Poročevalec je bil poslanec Licht, ki je priporočal zbornici, da sprejme pooblastilni zakon, s katerim bo mogoče skleniti trgovinske pogodbe z Rumunijo, Turčijo, Srbijo, Crno goro Bolgarsko in Argentino.

Pri glasovanju je bil par. 1 (trgovinska pogodba z Rumunijo) sprejet z 277 proti 155 glasovom. Proti so glasovali člani Poljske ljudske stranke, češki radikalci, češki agrarci, Jugoslovani in nemški agrarci.

O tretjem paragrafu se je vršilo na predlog poslanca Vojte poimensko glasovanje. Za predlog je glasovalo 243, proti pa 181 poslanec.

Neposredno pred tretjim branjem se je odstranil velik del krščanskih socialcev in čeških agrarcev, tako da je bila dosežena potrebna dvetretjinska večina za takojšnji prehod v tretjo branje. Tudi v tem branju je bil pooblastilni zakon sprejet.

Sedem podpredsednikov.

Na vrsto je prišlo poročilo poslovniskega odseka, da se zviša število podpredsednikov od 5 na 7. Poslanec Bielohlavek je predlagal, da se pomnoži število rediteljev na deset. Predlog se odkazuje odseku. Zbornica je nato sklenila, da se število zborničnih podpredsednikov zviša na sedem, nakar je predsednik Pattai izjavil, da bo dal na dnevni red prve prihodnje seje volitev dveh novih podpredsednikov.

Končno je zbornica še razpravljala o nujnih predlogih glede ujm. V tej debati je govoril tudi poslanec dr. Korošec, ki je spominjal na katastrofo, katere je zadela letošnje polje ormožki, ljutomerski in mariborski okraj. Opozarjal je tudi na stisko, ki vlada na Spodnjem Štajerskem radi suše, ki je deželo obiskala dve leti zaporedoma. Prosil je, naj se to primerno vpoštevata.

Predlogi s tozadevnimi resolucijami so bili sprejeti.

Poslanec Starck (samostojni socialist) je vložil nujni predlog za odpravo par. 14. Predlog pa ni bil zadostno podprt.

Zaključno besedo je imel predsednik Pattai. Povdarjal je, da gredo poslanci na počitnice po dovršenem velikem delu, ki bo državi pripomoglo do slave in blagostanja. Končno je še vsem poslaneem voščil vesele božične praznike in naznanil, da se bo prihodnja seja naznanila pismeno. Nato je bila seja zaključena.

Rabite le vžigalice: V korist obmejnim Slovencem!

jevo“ ter zavidali bogatina, ki je od umetnika kupil to podobo za drag denar.

Od tedaj je imel umetnik dela polne roke, in nad njegovo veliko in slovito umetniško delavnico za slikarijo blestele so v žarnem svitu svetovečrne besede:

„Slava Bogu . . . mir ljudem . . .“

Bila je njegova delavnica pravo svetišče krščanske umetnosti, — on pa vzor svečenika lepe umetnosti . . .

Zanimive in lahko rešljive zagonetke.

1. Koliko stane pobožnost?
K 1.20 (za rajhenburško cerkev).
2. Kdaj nastane bogaboječnost?
Takrat, ako katerega državni svetniki proglašajo za svetnika.
3. Kaj zahteva ljubezen do bližnjega?
Mu nič priznasti in nestrpnost služiti svojemu lastnemu egoizmu.
4. Ali spada dokazovanje za zakonsko nezvestobo tudi pod paragraf?
Dokazovanje ne, ampak nezvestoba sama.
5. Zakaj nek pobožen gospod od nedeljske službe božje že zopet izostaja?
Vsaj mu ni več potreba, ker je že svetnik.
6. Kdaj preneha narodnost liberalnega generala dr. Kukoveca?
Takrat, ko je bilo treba dne 1. decembra 1909 v Mariboru si pridobiti nemške porotnike s klici: „Abgelehnt!“
7. Kdaj je izgubil general dr. Kukovec narodno korajžje?
Dne 1. decembra 1909, ko je slovenske porotnike po „nemšk“ odklanjal z „Abgelehnt!“
8. Kaj vse nastane iz bivšega kapucina?
Liberalni učitelj in še razglašeni svetnik.

— Kaj je neki to? — Cemu bi ne bil nekoliko zvedav?

Pregazil je debelo, snežno odejo, ki je pokrivala cesto, in stopil pod okno.

Cetvorica ali petorica ubornih otrok klečala je v kotu pred jasicami, ter prepevala božične pesmi. Drobne, raznobojne svečice brlele so pred njimi in na žici visel je od stropa krilatec, držeč v zlatih črkah napis: „Gloria in excelsis Deo et in terra pax hominibus bonae voluntatis!“

Na mizi stalo je božično drevesce, obloženo z jabelki in drugimi slaščicami, poleg mize pa je sedel siromašno oblečen mož tridesetih do štiridesetih let. Globoko vdrti oči, žuljave roke pričale so, da je njegovo življenje neprestan boj za življenje.

Ali nek tajinstven odsev sreče iskril se mu je raz lice in zadovoljno se smehljaje zrl je na kopico otrok in na ženo, ki je s prekrižanimi rokama, veselih lic, sedela na drugi strani mize.

Bil je to prav ganljiv prizor tihe rodbinske sreče.

Slikar upiral je nemo pogled skozi z ledenimi cvetkami okrašene šipe in srce se mu je jeelo tajati. Spomnil se je nekdanjih, srečnejših božičnih večerov — daleč tam v očetni hiši, — spomnil se je, kako je v mladih dneh še sam klečal pred jasicami. — In kako lepe so bile! — In kako srečen je bil on!

— Je-li res potreba bogastva, je-li res potreba slavnega imena za srečno življenje?, povprašal se je umetnik.

Odgovoril si ni ničesar. Molčal je in nemo zrl še nadalje skozi okno.

V daljavi zabrnili so zvonovi, vabeči vernike k polnočnici. Zdeli so se mu nekam znani ti tajinstveni zvoki, saj čule so se iz njih tako jasno, tako milobno besede angeljeve:

„Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje!“

Na drugi strani pa je šumelo kajno vodovje veletoka, kakor bi hotelo reči:

— Pridi semkaj, ubogi zemski črv, da te pritisnem na mokre svoje prsi! En sam trenotek in končano bode: našel bodeš mir in srečo, katero si zaman iskal v življenju!

In to šumenje glasilo se je tako turobno, tako vabeče — ali slikar ni ga več čul.

Po srcu razlivalo so se mu drugačne, mirneje melodije božičnih zvonov, oznanjujočih človeštvu veliki trenotek, ko se je včlovečil Bog, hoteč odrešiti človeštvo njegove bede.

Stopil je od okna in se napotil v bližnjo cerkev k polnočnici.

In kar je gledal v trpinovi sobi v majhnem, isto je videl v cerkvi v velikem: revni, odrešenja potrebni rod človeški klečal je tukaj spominjajoč se trenotka, ko so nebesa poljubila zemljo ter rosila Odrešenika na zapuščen svet, — brata trpečemu človeštvu . . .

In tedaj je na novo vsplamtela v srcu umetnikovu že vgašajoča ideja krščanska, ideja bogovin bratoljubja, ideja prevredna, da jo umetnik po milosti božji in lastni energiji človeštvu predačuje v dovršenih podobah.

In ta ideja se je umetniku ta sveti večer nebeško lepo kazala v jasicah!

Tu je ubog umetnik zopet našel Boga, našel samega sebe, našel — dovršeni umetnosti vzor in namen . . .

Podoba vtelesenja krščanske nade polnila mu je duha.

In ko se je vlegel počivat, zazibal ga je sanec v lahne sanje in v teh sanjah je ta podoba poteza za potezo vedno jasneje in določnejša plavala pred očmi in drugi dan, sveti dan, načrtal je glavni obris za podobo „vtelesene krščanske nade“, in nekaj mesecev pozneje občudovali so gledalci na ogled postavljeno krasno podobo „Rojstvo Odrešitel-

Meglina bodočnost.

Megla v Celju se zgrinja vedno bolj in bolj. Osmega decembra so se kolovodje Narodne stranke tolažili, da jo bo pregnala žarka luč težko zaželjene vseslovenske napredne stranke. In sedaj prihaja tudi od tamkaj, kjer se je obetala svetla zarja, temna, mrzličasta megla. Na liberalnem nebu ni solnce po dnevu niti zvezde po noči. Liberalizem ni luč, temveč tema, črna noč. Zberi te sestavine, kolikor jih hočeš, in združi jih, tema ne bo manjša, ampak še večja.

Obzorje vseslovenske liberalne prihodnosti se je zatemnilo vsled političnih dogodkov zadnjih dni. Na Kranjskem so si liberalci in radikali v laseh. Tisto mrvico narodnega čuta pa še vendar imajo radikali v sebi, da se jim je ugajalo docela ne-narodno pisanje „Slovenskega Naroda“ in drugih liberalnih listov proti velikemu boju, ki so ga borili v državni zbornici češki agrarci v zvezi z našim Slovenskim klubom. „Slovenski Narod“ je slovanske poslance zahrbtno napadel ter klical dunajsko poulično fakinažo na boj proti našim poslancem. To je celo liberalnim radikalcem bilo preveč. Ker nimajo upliva na vodstvo glavnega „naprednega“ lista, ki je popolnoma v rokah Tavčarja in nekaterikov, ki jim je na čelu sloviti Malovrh, so pa prisilili svojega poglavarja Zerjavu, da je izstopil iz izvrševalnega odbora narodno-napredne stranke.

Kako pesem in po kakšni melodiji bo sedaj začel peti Zerjav, še nismo doznali. Bodočnost bo pokazala, ali imajo sirenski glasovi Zerjavovi večjo privlačno moč, ali pa po svoji robatosti klasična beseda Tavčarjeva. Kje bo torej težišče vseslovenske liberalne stranke, ali pri Tavčarju, Gabrščeku, Hribarju in drugih staroliberalnih korifejih, ali pa pri Zerjavu in njegovemu glasu sledečih radikaleh?

In kam se bo obrnil gospod Kukovec? Ali bo zlezal v staroliberalne hlače Tavčarjeve in jih po Gabrščedovem zgledu gučil s protifarško gonjo, ali pa bo gnan od svojega gesla: več nemščine, krenil v tabor narodnega radikalizma? Če pa bo ostal v sredi in mešetaril na vse strani, se mu lahko primeri, da od obeh strank dobi v rebra take bunke, da jih ne ozdravi sam prijatelj Janko.

Torej zopet megla! Zvezda, ki so si jo liberalci 8. decembra v Celju prižgali v obliki zaupanja na bodočo vseslovensko liberalno stranko, je zatopila v tej megli.

Vseposvodi po slovenskih pokrajinah vlada hud mraz v liberalnih vrstah. Nit solnčna Gorica noče več dajati luči in toplote liberalcem, temveč tudi tukaj pada od volitve do volitve liberalni termometer. Da bi se vseslovenski liberalni termometer v dogledni bodočnosti znatno povzdignil, se ni bati, oziroma za liberalce ni upati. Saj so tisti, ki pihajo in dihaajo vanj, politični zmrznenci — — —

Politični pregled.

Stapinski za slovanski blok.

V češkem listu „Venkov“ je objavil voditelj poljske ljudske stranke Stapinski pismo kmetom in Čehom, v katerem navaža, da se vrši meseca januarja v Pragi sestanek s Čehi. S poslovnikovo izpremenco je odstranjena nevarnost nemške obstrukcije in ustvarjeni predpogoji za združenje vseh slovanskih poslancev. V tem smislu hoče delati Stapinski v Poljskem kolu in med Poljaki. Grožnja z obstrukcijo ne bo več vezala Poljakov. Nemški centralisti in kakršnikoli poljski prijatelji ne bodo več mogli mešati Poljakov. Uspešnejše se bode moglo delati za avtonomijo Slovanov v Avstriji, kakor tudi, da dobe pravice, ki jim gredo, a jih je zaplenila nemška manjšina. Nov svet, novo življenje se odpira avstrijskim Slovanom. Bog daj, da se kmalu združijo slovanski narodi!

Tako torej sodi ugledni vodja poljske ljudske stranke o položaju, ki je nastal po vsprejetju Krekovega predloga. Naši liberalci pa ne znajo drugega, kakor nesramno napadati vrle in odločne poslance, zbrane v Slovenskem klubu. Vidi se, da nimajo nobene smisla za resno delo.

Sklicanje deželnih zborov.

Deželni zbori gornje-avstrijski, tirolski in goriški so sklicani na 27. t. m., štajerski, koroški, kranjski, moravski in šlezijski na 28., bukovinski na 29. t. m., solnograški na 4. januarja. „Fremdenblatt“ poroča, da bo tudi češki deželni zbor sklican 10. januarja, nižje-avstrijski pa na 3. januarja.

Ogrska kriza rešena.

Včeraj je cesar sprejel v avdienci tajnega svetnika Lukača. Avdienca je trajala dve uri. Po avdienci je Lukač naznanil časnikarjem, da ga je cesar določil za ogrskega ministrskega predsednika ter ga pooblastil, da se pogaja s političnimi strankami v svrhu sestave kabineta.

Ogrski listi poročajo, da bo novo ministrstvo sestavljeno sledeče: predsedstvo in finance Lukač, pravosodstvo Ludovik Hollo, trgovino grof Batthyany, poljedelstvo grof Teleky, nauk dvorni svetnik Völdös, honvedni minister Hoffmann ali pa Jekelfalussy, minister za Hrvatsko Josipović. Ako bo Kossuth podpiral novo ministrstvo, bo on še nadalje obdržal trgovsko ministrstvo.

Proti kralju Petru.

V zadnji seji srbske skupštine je nastopil narodnjak Ljuba Gjorgjevič proti kralju Petru ter predlagal resolucijo, ki pozivlje kralja, da se za-se in za svoje naslednike enkrat za vselej odpove vsaki pravici do srbskega prestola, skupština pa mu zato dotira izdatno apanažo. Utemeljeval je svoj predlog s tem, da je kralj Peter izključen iz evropskih vladarskih krogov, vsled česar je Srbiji vzeta vsaka možnost uspešne zunanje politike. Predsednik skupštine o tem predlogu ni dopustil nobene debate, češ, da ni bil predlog na dnevnem redu.

Napad na rumunskega ministrskega predsednika.

Ko se je v torek, dne 21. t. m., vračal rumunski ministrski predsednik Bratianu domov, je bil pred hišo nenadoma napaden. Med nastalo zmešnjavo se je napadalcem posrečilo pobegniti; le enega izmed njih, nekega železničarja so prijeli. Ta je na vprašanje po vzrokih napada odgovoril, da je napadel ministra namenoma, in sicer zaradi preganjanja železničarskih organizacij, tudi on je pri tem izgubil službo in prišel v veliko bedo. Zato je sklenil, da se nad povzročiteljem svoje bede mašuje. Ministrski predsednik Bratianu je bil zadet na dveh mestih; eno kroglo je dobil v hrbet, drugo pa v roko. Obe krogli se je posrečilo odstraniti in se Bratianu počuti še precej dobro. Občinstvo je radi tega napada močno razburjeno.

Prekucije v Nikaragui.

Predsednik Nikarague Zelaya je odstopil radi spletki Zjedinjenih držav, ki so intrigirale pri vstaji, da jim imele potem povod nastopiti proti predsedniku, ki jim ni bil po volji, ker se je na vso moč branil njihovega vpliva na Nikarago. Vsled pritiska Zjedinjenih držav je izvolil kongres v Managui za predsednika prejšnjega državnega tajnika Madriza.

Drobne politične vesti.

Dunajska „Zeit“ poroča, da se namerava izpremeniti par. 14. tako, da se postave, ki jih odkloni zbornica, ne bodo mogle uveljaviti s par. 14. — Listi prinašajo izjavo župnika, ki je podelil belgijskemu kralju Leopoldu zadnjo sv. popotnico, da se je kralj poročil z baronico Vaughan na smrtni postelji, ker je čutil, da se mu bliža konec. Po belgijskih postavah ima taka poroka v najnem slučaju veljavo, ako se tudi ne izvrši civilno. — Hrvaški ban baron Rauch je bil te dni na Dunaju pri cesarju v avdienci ter je predlagal razpust hrvaškega sabora. Vlada pa je ta predlog odbila. Je li morja cesarjevo zaupanje do Raucha splavalo po vodi? — Brazilski podpredsednik Costabaretto se je dne 21. t. m. s samokresom ustrelil v sence. — Ruski listi poročajo, da pripravlja Rusija novo uredbo za Finsko. Uvedlo bi se namestništvo in se poverilo enemu izmed velikih knezov. Odnosaji med Rusijo in Finsko bi bili urejeni, kakor so odnosaaji med Nemčijo in Alzacijo-Loreno. Namestnikom bo baje imenovan veliki knez Nikolaj Nikolajevič. General Sajin ostane še nadalje generalni guverner.

Konec Friedjungovega procesa.

Dr Friedjung je uvidel, da stoje kocke za njega slabo, da ne doseže s svojimi potvorenimi dokumenti prav nič in se je uklonil. V zadnji razpravi se je prečital dopis berlinskega policijskega ravnateljsva, ki potrjuje, da je bil profesor Markovič v kritičnih dneh res v Berlinu. Ko se je ta dopis prečital, je dr. Friedjung na poziv zastopnika tožnikov izjavil, da umakne glavna dokumenta, na druge pa več ne reflektira. Vse, da je storil le iz dobrega namena koristiti domovini. Zastopnik tožnikov dr. Harpner je pa izjavil, da tožniki niso hoteli obsodbe Friedjungove, ampak samo odvrniti od sebe grozen in težak sum vele-izdaje. Ta sum so ustvarili krogi, ki so na vsak način hoteli razdreti prijateljstvo Srbov in Hrvatov. Zato so tožili, da se operejo tega težkega suma.

Po lojalni od Friedjunga podani izjavi so tožniki odstopili od tožbe in v imenu Supila tudi dr. Rode. Sodišče je nato oba obtožena dr. Friedjunga in Ambrosa oprostilo.

Pogreb belgijskega kralja.

V sredo dopoldne ob tri četrt na 11. uro so blagoslovili truplo rainega kralja Leopolda II. Blagoslovil ga je mehelnski nadškof, navzoči so bili vsi belgijski škofje. Na voz je neslo krsto 18 podčastnikov. Pogreb so otvorila zastopstva belgijskih polkov in meščanska garda, za vozom so korskali kralj Albert, inozemski zastopniki, med njimi nadvojvoda Leopold Salvator in rumunski prestolonaslednik. Ko je došel pogreb pred katedralo, je silila velikanska množica gledalcev tako naprej, da je prodrla vojaški kordon. Vojaki so potegnili sablje in mahali po ljudeh. Kri je rdečila zemljo. Nastala je velikanska zmešnjava. Veliko žensk je omedlelo. Mnogo otrok je pohojenih.

Raznoterosti.

Duhovske vesti Č. g. Anton Kociper, kaplan pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju, je prestavljen kot provizor k Spodnji sv. Kungoti. — Č. g. Franc Valenko, župnik na Dolensaku pri Ptuj, ki ga je začetkom tega meseca zadela kap, je toliko okrevaj, da zopet opravlja župnijske posle.

Kardinal Gruscha, dunajski nadškof, dobi, kakor poročajo nemški listi, koadjutorja s pravico nasledstva v osebi triškega škofa dr. Nagla. Sedanji dunajski pomožni škof in generalni vikar Marshall odstopi.

Odlikovanje. Vinski producent gospod Norbert Zanier v Št. Pavlu pri Preboldu je bil zopet v zadnjem času za vina lastnega pridelka odlikovan in sicer: meseca septembra na občni razstavi v Töplitz-Schönau na Češkem s prvim darilom, t. j. častni diplom, in velikim darom ter sedaj meseca grudna na mednarodni razstavi v Parizu z diplomom in zlato svetlo.

Častitka je takoj pomembnejša, če je kolekovana z obmejnimi kolkom. Zatorej naj vsi, ki pošiljajo ob priliki božičnih praznikov in novega leta svojim prijateljem božične in novoljetne častitke, spomnijo, da morajo iste kolekovati z obmejnimi kolkom!

Plojevci in liberalci so politiki za komedijo. Po go- du jim je ali bi jim vsaj moralo biti, da je državni zbor temeljito rešen strahu pred nemško obstrukcijo, ki je preti- la v kali zatreti vsak poskus od zgoraj, da bi se vsaj deloma ugodilo upravičenim slovenskim zahtevam. Toda ni jim prav, da so to moro, ki je ležala v državnem zboru ter ga pritiskala, da se gani ni mogel, odvaliti iz njegovih prs toliko obsovaženi poslanci Slovenskega kluba v zvezi s češkimi poslanci. Da bi bil to storil kak Ploj ali še bolje kak Roblek ali celo Ječovnik, bilo bi vse prav, in liberalne pozavnje bi venomer trobile, kakor godci na gostiji, mogočen tuš. Po go- du jim je ali bi jim vsaj moralo biti, da se kmalu izpremeni Bienenrthova vlada ali še bolje vladni sistem. Zato bi morali z vso odločnostjo nastopiti proti sedanji vlad- di in njenim nameram, pač nimajo dokaj trdega hrtišča. To so politiki kakor možiceljni iz kavčuka, ki se naglo vzravajo pokoncu, če jih izpastiš izpod prstov, a takoj klonijo in zlezejo skupaj, če jih le količkaj pritisne krepka roka.

Srce za blagor ljudstva imajo liberalci tako razvito, da so v tem oziru skoro nedosegljivi. V državni zbornici je bila sprejeta te dni pogodba z Rumunijo in trgovinski pooblastilni zakon. Vse, kar je liberalnega in socialdemokratiškega, vse, kar je v službi velike industrije in trgovine, se je z vso vne- mo in strastjo zavzemalo za te pogodbe in že celo vrsto mesecev agitiralo za nje. Ustavljali pa so se z vso odločnostjo kmečki poslanci, osobito poslanci Km. zveze in Slovenskega kluba na Dunaju. Naši poslanci so storili vse, da bi odvrnili od ljudstva ta hudi udarec, ki mu je pretil. Žalibog niso vsi kmečki poslanci v isti meri storili svoje dolžnosti, posebno nemški agrarni poslanci ne. Vsaj toliko se je dose- glo, da bo država kmečkemu stanu kot odškodnino dala nekaj milijonov, ki se bodo uporabili za pospeševanje živinske prodaje in sploh za pospeševanje živinoreje. Nekaj se je torej vendar doseglo. — In sedaj pridejo slovenski liberalci ter se posmihajo našim in kmeč- kim poslancem, ker so se toliko trudili, da bi varo- vali koristi slovenskega kmeta. Kaj pa so liberalci storili? Nič in še hujše kot nič. Naši poslanci so gla- sovali proti trgovinskim pogodbam, liberalci Hribar je glasoval za pooblastilni zakon. Ploj in Roblek se- dita v jugoslovanskem klubu, ki je po veliki večini glasoval za pogodbo z drugimi državami. (To so vam prijatelji ljudstva, ti liberalci. In tako nesramni so še navrh, da se posmehujejo tistim, ki hočejo našemu kmetu dobro ter pri vsaki priliki odločno branijo nje- gove koristi.

Z Dunaja se nam poroča z osirom na trditve dr. Ploja v „Narodnem Dnevniku“: Pri voditelju poljedelskega ministrstva sta glede suše dvakrat intervenirala dr. Korošec in Pišek, pri finančnem ministru Bilinskem sta bila Roškar in Pišek, katerima je Bilinski povedal, da je dovoljenih 200.000 K in akt podpisan. Očividno Ploj, ki informira „Dnevnik“, tega še danes ne ve.

Liberalci se v „Narodnem Dnevniku“ jezijo, da naši pristaši dosledno prezirajo liberalce in se izogibljuje njih družbe. Mi smo liberalce opetovano na to opozarjali, da bodo naši pristaši radi nena- rodnega postopanja liberalcev in ostudne pisave celjskih listov izvajali posledice. „Narodnemu Dnev- niku“ pa prijateljsko svetujemo, da pošteno okra- one narodne strankarje, ki se vedno vsiljujejo v na- še družbe in so vedno za petami našim voditeljem. Neznajajno je, blatiti pristaše naše stranke in naše voditelje v listih in na shodih, zasebno pa se siliti v njih družbe in prositi pri njih — za razne ugod- nosti. Nam se tako početje gabi!

Narodni radikali in — liberalci. Naš list je prinesel nedavno izpod peresa našega dopisnika v Ljubljani članek, v katerem je ožigosal neznajaj- nost nekaterih narodnih radikalcev, kakor Ribui- karja, dr. Zerjava, dr. Sagadina, dr. Kalana, dr. Kodermana, Spindlerja, Lešničarja, Prekoršeka in Stiblerja itd. V članku smo povdarjali, da so radi- kalc radi eksistence zatajili svoja načela in so se- daj v bratovskem objemu z liberalci, s katerimi so svoj čas bili boj do noža. Da so bila naša izjava- nja resnična, dokazuje nastop narodno-radikalnih dijakov, ki so to početje obsojali in zahtevali, da njih nekdanji voditelji izstopijo iz vodstva sedanjih liberalnih strank. Dr. Zerjav je imel toliko možato- sti in značaja, da je izstopil iz odbora narodno-na- predne stranke, celjski bivši radikaleci pa sede to- plo v Narodni stranki radi — ljubega kruha. Kaj, ne, to je značajno, gg. Spindler, Lešničar itd.?

Cene uskovin se povisajo. Državna zveza av- trijskih tiskarnarjev nazočanja potom okrožne, da se vse tiskovine z novim letom povisajo v ceni za 5%, z ozirom na to, ker

morajo s 1. januarjem 1910 povišati zopet plača nastavljenecem.

Izdaja novih kolkov. Od 1. prosinca 1910 naprej bodo izdani novi kolki z letnico 1910 v dosedanjih vrednostnih vrstah. Sedanji kolki izdaje 1898 so od 1. aprila 1910 naprej popolnoma neveljavni; njihova raba pomeni ravno toliko, kakor bi se sploh ne kolekovalo dotične stvari ter ima za posledice v pristojbinskem zakonu navedene kazni. Neveljavne, sicer pa nerabljene kolke je od 1. marca do 31. maja 1910 mogoče zamenjati povsod, kjer prodajajo kolke. Dotične vloge strank so kolekovine proste. Prodajalci kolkov morajo izmenjati svojo zalogo starih, v bodoče neveljavnih kolkov v mesecih prosinca, svečana in sušca 1910 proti novim kolkom. Obrtne in trgovske knjige, nadalje blankete, menice, račune itd., ki so uradno preklekovani s kolki prejšnjih izdaj, se morejo rabiti tudi v naprej.

Plačevanje neposrednih davkov v I. četrtletju 1910. Tekom I. četrtletja 1910 postanejo neposredni davki na Stajerskem dotekli, oziroma plačani v naslednjih obrokih: I. Zemljiški, hišno-razredni in hišno-najemninski davek ter 5-odstotni davek od najemnine onih poslopij, ki so prosta hišno-najemninskega davka, in sicer: 1. mesečni obrok dne 31. januarja 1910. 2. mesečni obrok dne 28. februarja 1910. 3. mesečni obrok dne 31. sušca 1910. II. Občna pridobnina in pridobnina podjetij, podvrženih javnemu dajanju računov: 1. četrtletni obrok dne 1. januarja 1910.

Pisemsko-poštni promet ob novem letu 1910. Da se dostavljanje pisem ob novem letu 1910. kolikor možno pospeši in tozadavne manipulacije po možnosti olajša, je p. n. občinstvo nujno naprošeno, naj pri nepriporočeno oddanih pisemskih pošiljaturah prilepja znamke izključno samo v desnem gornjem kotu naslovne strani. Okoliščina, da se nahajajo znamke pri posamičnih pisemskih deloma na sprednji, deloma na zadnji strani, jako obtežuje uradno poslovanje, radi česa naj se ne rabi znamke kakor zapornice in naj se ne prilepja istih na zadnji strani pisemskih omotov. Pri pisemsko-poštnih pošiljaturah, naslovljenih v večje kraje, naj se označi prejemnikovo bivališče z imenom ulice, hišne številke in lege (stopnice, nadstropje in številka vrat); pri pošiljaturah, namenjenih na Dunaj, navesti je razven tega še mestni in tudi poštni okraj. Pisma, katerih naslov ne odgovarja določbam, utegnejo biti najmanj prepozno dostavljena; ni pa tudi izključeno, da se takih pisem sploh ne dostavi, ako bi poštne uprave nedostajalo sredstev za izsleditev naslovljenčevega bivališča. Nujno je torej potrebno, da so naslovi pravilni, in to ne samo v interesu strank, ampak tudi poštne uprave, ker poslovanje z nepravilno naslovljenimi pismi ovira, posebno pri ogromnem prometu ob novem letu, v izredni meri celotno dostavljanje poštne pošiljatev.

Tem povodom se opozarja še na to, da so dopisnice, katerih besedilo vsebuje nedostojnosti, žaljenja, ali druga kaznjiva dejanja, ali na katerih se nahajajo slike, oziroma dostavki, ki imajo znake nedostojnosti ali žaljenja, oziroma politično demonstrativen značaj, izključene iz poštne prometa. Po privatni obiti izvršene dopisnice ne smejo presežati v dolžini 14 cm, v širini pa 9 cm; ne smejo pa biti krajše nego 10 cm in ožje nego 7 cm; zadnja stran in leva polovica prve strani se zamorejo popisati. Prepovedano je dopisnicam pridejati razven znamk za frankovanje katere si bodi predmete; ipak je dovoljeno na zadnji strani in levem delu prve strani prilepiti obrazke (vinjete) ali slike iz jako tankega papirja, pod pogojem, da so iste na dopisnici popolnoma prilepljene. Slične podobe pa se morajo od poštne znamke in finančnih kolekov v barvi, obliki in velikosti očitno razlikovati. Dopisnice se morajo odpošiljati svobodne (brez omotov). Dopisnice, ki ne odgovarjajo odpošiljalnim pogojem, so podvržene isti poštnini kakor pisma.

Nadalje se pripominja, da je na vizitnice, božične in novoletne karte, ki se jih odpošilja po tarifu tiskovin, dovoljeno dostavljati voščila ter zahvalne in uljudnostne formule, ako so izražene z največ petimi besedami ali z običajnim okrajšilom (p. f. z. v. i. t. d.). Karte z nadpisom „Dopisnica“ ali slično so dopustne po tarifu za tiskovine, ako v ostalem odgovarjajo pogojem za prevažanje tiskovin. V nasprotnem slučaju se postopa z istimi, kakor z dopisnicami, ali — ako ne odgovarjajo tudi pogojem za dopisnice — kakor s pismi.

K sklepu se opozarja občinstvo na dejstvo, da se znamk prejšnjih izdaj za frankovanje pošiljatev ne sme več uporabljati, da pa so poštne enote (dopisnice, zalepke, pasice in cevno-poštne vrednotnice) prejšnje izdaje, kakor tudi omoti z neposredno utisnjeno znamko prejšnje izdaje še vedno veljavni.

Štajersko.

Mariborske novice.

Božičnica katoliškega gospejnega društva v Mariboru. 49. krat je že priredilo letos dne 19. decembra katoliško gospejno društvo svojim revnim otrokom veselo božičnico pri č. šolskih sestrah v Mariboru. Obdarovanih je bilo 160 ubogih deklic z obleko in obutalom. Znamenita pa je bila ta božičnica letos zato, ker se č. šolske sestre z njo združile spomin na 700letnico slovenskih redovnih obljub sv. o. Frančiška Asiškega. Deklice so proslavljale s petjem in deklamovanjem božično Dete in sv. o. Frančiška. Dvorana je bila napolnjena z oddličnimi gosti, ki so se veselili z revnimi otroci in s č. šolskimi sestrami. Ob koncu slovesnosti je imel prevzvišeni knez in škof prireden govor, v katerem je razložil predvsem pomen božičnih jaslic in božičnega drevesca, potem pa navduševal ne-le katoliško gospejno društvo, da vredno obhaja leta 1910 petdeset let-

nico svojega obstanka in blagonosnega delovanja v prid ubogim, temuč tudi č. šolske sestre, da praznujejo leta 1914 zlati jubilej svojega bivanja in neumornega delovanja za versko-nravno vzgojo njim izročene dekliške šolske mladine v Mariboru.

Iz poštne službe. Poštna oficiala Leopold Košenina in Jakob Novak v Mariboru sta imenovana za nadoficiala.

Opozorjamo slavno občinstvo, da boče otvoril g. dr. Josip Leskovar, večletni vodja odvetniške pisarne g. dr. Šusteršiča, meseca januarja odvetniško pisarno v Mariboru, gosposka ulica štev. 15.

Umrli je v Mariboru v četrtek 23. t. m. bivši trgovec Franc Vivoča, star 52 let. Pogreb bo jutri popoldne.

Izpred sodišča. V sredo se je pred tukajšnjim okrožnim sodiščem vršila prizivna obravnava proti mesarskemu sinu Wreggu iz Slov. Bistrice. Wregg je namreč izzival Ignaca Založnika v Slov. Bistrici ponovno s „Heil“ ter „Heil und Sieg“. Zato je bil pri okrajnem sodišču obsojen na teden dni zapora, pred okrožno sodnijo je bil pa oproščen.

Avstrijsko državljanstvo je podelilo c. kr. namestništvo posestniku kavarne „Merkur“, Otmarju Hummel, ki je bil dozdaj ogrski podanik.

Mariborski bogoslovci so darovali 20 K za Obmejni sklad, 748 K pa za St. Iljski dom. Srčna hvala.

Celjske novice.

Sprejem v katoliško cerkev. Učenec tukajšnje deželne meščanske šole J. K. je izstopil iz protestantske cerkve ter bil dne 22. t. m. v nemški cerkvi slovesno sprejet v katoliško cerkev. Z gorečo svečo v roki je izpovedal pred glavnim oltarjem katoliško veroizpoved ter z isto svečo pristopil med sledečo sv. mašo k prvemu sv. obhajilu. Predno je prišel do tega koraka, ki si ga je tako želel, je imel razne zapreke. Naj spremlja božji blagoslov mladega mučenika na potu življenja!

Cerkvena glasba. Na sveti dan ob 9 uri se bo v nemški cerkvi prozvajala instrumentalna Gruberjeva jubilejna maša op. 40. pod vodstvom Karla Bervarja Godbo oskrbi mestni orkester.

Blamaža celjskega mestnega sveta se je zopet pokazala v jasni luči. Poklicanega se je namreč čutil od nevidne moči, da je povzdignil svoj močen in po celi Avstriji odmevajoč glas, ter protestiral proti slovanski obstrukciji. Kaj bodo pa sedaj po najnovejšem položaju napravili? Dajo naj si roke vsi spodnještajerski renegatje od Celja in do Ptuj, ter naj dvignejo visoko v zrak lepo zastavo z renegat-kimi barvami, v ameh in zabavo vsega sveta.

Celje. Pri nas je nastavljen kot potovalni učitelj Ciril-Metodove družbe neki Prekoršek, o katerem vemo, da je že parkrat nastopil na veselecah kot „govornik“, da je v odboru Narodne stranke in da pridno agitira za liberalce, in piše v liberalne liste. Med tem, ko ta mladenič rešuje liberalizem, pa ustanavljajo narodni nasprotniki jedno podružnico šulterajna za drugo, ustanavljajo nemške šole v St. Lenartu, Poljčanah itd. Ta mladenič ni nič storil za manjšinske šole v naših trgih in mestih, akoravno ima v trgih in mestih liberalcev dovolj na razpolago in se ne more izgovarjati, da mu „klerikalci“ nasprotujejo. Prekoršek morda misli, da je dolžnost Ciril-Metodove družbe, njemu ustvariti eksistenco, ker agitira za liberalce. Družba bi bolj pametno storila, da bi dala Prekoršku slovo in denar (plača in potni stroški potovalnega učitelja) porabila za nastavljenje dveh učnih moči na kaki novi slovenski šoli na Spodnjem Stajerskem.

Velika povodenj. Že od leta 1901 sem ni bilo take povodnje v Celju, kakor je ravno sedaj. Savinja je sicer vsako leto proti oktobru in novembru precej narastla, a zopet kmalu upadla. Kako nevarna da je Savinja, se razvidi iz njenega rapidnega naraščanja v zadnjih dneh. Deževalo je delj časa in že je prestopila bregove in daleč prek poplavlila vse ozemlje. Pri vsaki povodnji so skoro vedno najbolj prizadete Zavodnje pri Celju in tudi mesto samo. V Celju je poplavlila voha celo takozvano „Glazijo“, ki leži precej visoko. V plinarni so morali ognjegaseci s sesalkami odvajati vodo, da ni vdrla v peč. Visoki valovi so nesli s seboj les, vejevje, izruvano drevje, poljedelsko orodje, drva, tudi živali itd. V mestu je v bližini Savinje po vseh nižjih kletih voda. Ponesrečil se je na Ljubljanski cesti v sredo odvetnik dr. Juro Hrašovec in padel v vodo. K sreči je bil policaj v bližini, da ga je hitro rešil. Vsega tega bi ne bilo, ako bi se pričela Savinja že enkrat regulirati. (A mestni očetje tiče še vedno za mestnim ozidjem in se za to ne zmejnijo. Bolj jim je mar, da se vžigalo njih nepristna germanska srca v ljubezni do veleslavne Germanije in rajha.

Ptujske novice.

Nova šola se bo zidala prihodnje leto na Bregu pri Ptuj; zida jo nemško šolsko društvo. Do zdaj je prispevala brežka občina ptujski mestni občini za šolske stroške 2000 kron na leto.

Poštni promet o božičnih praznikih je velikanski. Vlaki prihajajo in odhajajo z občutnimi zamudami.

Ni vse zlato, kar se svetli. Vedno in vedno se je prej naglašalo, kako izvrstno gospodari občinski svet, tako, da ima občina samo 40%, občinskih doklad. Toda v novem proračunu za leto 1910 gospodje odkrito pripoznajo, da občinske doklade pokrijejo komaj ogromne stroške za mestne šole; nastane toraj za leto 1910. nepokrit primanjklaj 13.000 K. Zato so uvedli s 1. januarjem nov davek za hišne najemnine v znesku 6% od hišne najemnine.

Poneverjenje ali nesreča? Sin poštene družine Auer v Ptuj je pomagal v pisarni odvetnika dr. Plachki-ja. Že večkrat je nesel denar na pošto, a nikdar še ni bilo nikakega nereda. Zadnjič pa je zopet šel na pošto. Pisar

Murko mu je doma odšel denar in se pri tem zmotil za 60 kron. Fant je na pošti vprico drugih dvakrat prešel celo svoto, uradnik je tudi sprejel ves denar. Drugi dan se le je opazil g. Murko, da je dal fantu 60 K preveč; zahteval jih je od njega, fant pa je zatrdel, da je izročil celo svoto poštenu uradniku. Kdo je kriv, bo mogoče dognala sodnijska preiskava.

Nemška slavnost. Ptujski vsenemška društva so priredila zadajo nedeljo v nemški Kazini pagansko „Julfier.“ Duhovi so itak že dovolj razburjeni čemu torej nova hujskarija.

Ptujski občinski svet je zvišal v seji dne 15. t. m. tarife mestnega pogrebnežavoda, tako da znašajo sedaj pristojbine: za gala—razred 800 K, za Ia razred 650 K, za Ib 450 K, za IIa 300 K, za IIb 200 K, za IIIa 100 K, za III b 40 K odštevisi cerkvene račune.

Predstava. Dne 12. t. m. so predstavljali združeni diletantje iz Ptuja in okolice v Čitalnici „Rokovnjače.“ Obširna dvorana je bila natlačeno polna. Igra je trajala od 7. do 12. ure. Ko se je po končani predstavi Havelkov vajenec vračal domov, so ga nemški ponočnjaki napadli, mu raztrgali obleko in ga še ranili, tako da je bilo treba zdravniške pomoči. Nemški mob postaja vedno drznejši in silovitejši.

Osebnosti. Gosp. dr. Terjav, do zdaj pri okr. glavarstvu v Ptuj, pride kot komisar k okr. glavarstvu v Brežicah.

Davica zopet razsaja v Ptuj in okolici. Dne 13. decembra je umrl 8letni sin trgovca Ivana Peteršiča, učenec III. razreda okoliške šole. Šola je zaradi tega zaprta do novega leta.

Drugi kraji.

V Radvanju pri Mariboru je grajski pl. Rossmannit nekaj minut oddaljeno od svojega gradu sredi v tihem gozdu dal postaviti rodbinsko grobišče z lično kapelico, ob kateri pročujejo se na desni strani vzdiguje visok kameniti križ z podobo Križanega, na levi pa je reliefna podoba žalostne Matere božje. V sredo, dne 22. decembra, so bili ob 10. uri predpoidne telesni ostanki rajnih starih sedanjega posestnika v dveh krstah slovesno prenešeni od Radvanjske kapele k novemu počivališču. Sprevod, katerega se je razen Rossmannitove rodbine udeležila Radvanjska šolska mladina in več vernikov iz sosedstva, je ob asistenci peterih duhovnikov vodil mil. knezoškof, ki je tudi blagoslovil novo grobišče in opravil mrtvaške molitve, ko so rakve bile položene na svoje mesto, ter k sklepu poklical pričujočim v spomin nauk, katerega nam daje grob, da bo namreč naše telo zopet vstalo k večnemu življenju, kakor zrno, ki položeno v zemljo začne znova kliti in rasti. Genljiva pesem, katero so zapeli šolski otroci, je zaključila resno in izpodbudno slovesnost.

Hoče. Bralno društvo priredi na Stefanovo takoj po večernicah in zvečer ob 7. uri predstavo z skioptikonom. Kazale se bodo krasne slike: Pot iz Jeruzalema v Betlehem in najvažnejši kraji in dogodki ki nas spominjajo božičnih dni. Pridite v obilnem številu, posebno mladina!

V Slivnici pri Mariboru je 23. t. m. zjutraj umrla gospa Cecilija Cabrol, rojena Hirti. N. v m. p.

Cirkovce. Preteklo sredo se je od nas poslalo pismo v Maribor, a, kakor se nam poroča iz Maribora, še do danes ni tje prispelo. Šlo se je za zborovanje, katero naj bi se vršilo v pondeljek, a govornik ni mogel priti, ker pisma ni dobil. Poštna oddajalnica v Cirkovcih in poštni urad na Pragerskem naj preiskujeta, kam je to pismo prišlo. V bodoče pa zahtevamo, da se take nerednosti opuste, ker se s tem škoduje dobri stvari in ljudstvo po nepotrebnem bega.

Sv. Barbara v Haložah. Celjska tiskarna razpošilja te dni tudi na naša društva kmečki koledar, ki ga je uredil Vekoslav Spindler. Na str. 115 piše ta hvaležni podporovanec g. župnika Murkovića o duhovnikih zabavljivo da so „bolj vajeni jemati, kot dati.“ Vaše pismo, gospod Spindler v tukajšnjem župnijskem arhivu govori drugače. Hočete li, da Vam osvežemo spomin. Kmečki koledar pa roma nazaj v Celje.

Nova cerkev. Katoliško slovensko bralno društvo pri Novi cerkvi priredi na Stefanovo takoj po večernicah v društveni sobi predstavo „Kmet Herod“ z deklamacijami. Udje in prijatelji poštene zabave na svidenje!

Dramlje. Volilne pravice za duhovnike nečejo razumeti voditelji liberalcev, dopisniki in uredniki „Narodnega Lista“ in „Stajerca.“ „Narodni List“ ponavlja dne 16. decembra staro zmoto, da se župnik O. „vrtič“ v volitve, to je, da si krivično lasti pravico do volitev. Tajniku Jarnoviču prizna list vse pravice pri tem. „Stajerca“ trdi večkrat ravno tisto s pripovedkami o „političjujočem fajmoštru.“ Odprimo občinski red na 65. strani. V 1. točki imajo volilno pravico šesteri dostojanstveniki, ne za tajnik Jarnovič in župnik popolnoma enaka, ker plačujeta oba davek. Ako trdijo liberalci, da se vrtič župnik v volitve, morajo pritrditi, da se „vrtič“ tudi Jarnovič. Zavoljo tega povejte zdaj enkrat še Jarnoviču vse tiste grobosti, ki ste jih dosedaj neštevilnokrat župniku narobili. V 2. in 3. točki imajo volilno pravico šestero dostojanstveniki, ne zavoljo davka, ampak zaradi stanu in službe. Med njimi so duhovniki imenovani na prvem mestu, Jarnovič pa nikjer. Za ta drugi glas ima župnik večjo volilno pravico kot Jarnovič. Se nismo pri kraju. Župnik plačuje več cesarskega davka kot Jarnovič. Zato voli župnik v 1. razredu že na 20. mestu, Jarnovič še-le na 30. mestu.

Gradec. V letnem poročilu obrtnih nadaljevalnih šol (pripravljalni in spodnji razredi) v Gradcu za leto 1908 je razvidno, da je bilo v teh razredih med 917 vajenci 774 nemške narodnosti, 116 Sloven-

cev, 33 Srbov, 12 Italijanov in 12 Mažarov. Pri-
pomniči je, da obiskuje te šole samo del vajencev.
V letu 1909 se je pomnožilo število vajencev za 10
odstotkov, in namesto 34 razredov bi jih moralo biti
50, da bi mogli vsi vajenci posejati te šole. Tudi
med temi je znatno število vajencev Slovencev. Ta
nemška jeza naj bo kažipot graškim Slovincem, da
pazijo na te vajence, da ostanejo zvesti svojemu
narodu.

Dramlje. Edini cilj vsega župnikovega delova-
nja bi bil ruvanje, sovraštvo med sosedi in farani?
Tako vsaj podtika „Narodni List“ župniku. Sukujo
ste po sebi vmerili. Župnikov cilj je: vse posvetne
skrbi pri občini prepustiti svetnim ljudem, med njimi
Jarnoviču, kadar ne bodo Jarnovič in tovariši delo-
vali več proti veri. Dokler ne doseže župnik tega,
je njegov cilj, se volitev zato pridno udeleževati, da
ohrani svoje farane v krščanski veri; da obvaruje
volilno pravico duhovnikov, ter da pridejo za odbor-
nike še drugi možje, ne zmirom oni, in pa boljši, ka-
kor so nekateri sedanj. Odbornik v katoliški občini
mora biti veren katoličan, črden narodnjak, skrben
gospodar in prebrisan. Veren katoličan ni, kdor sam
trdovraten vstaja in še druge vleče k protiverski na-
rodni stranki. V veliko drugih rečeh izvrstnemu žu-
panu zamerimo to prav zelo, zakaj se ne postavi od-
ločno na noge zoper Jarnovičevo delovanje. K pre-
brisanim odbornikom ne štejemo čandanes takih, ki
ne znajo brati in pisati. Take ste si izvolili, zavrgli
ste pa od naše strani dva, v celi fari najbolj ugled-
na in zgledna moža, ki darujeta stotake in tisočake
v dobre namene.

Šikole. Pri takozvanem „mačjem repu“ se je vršilo
posvetovanje, kako bi tisto štiri metre visoko jamo pred že-
lezniškim tirom z malimi stroški odpravili, da bi ne bilo
več treba sredi cirkovšče ravnine rabiti coklje. Tisti mo-
žecelj, ki kot Nemeč vedno in povsod samo slovenski zna,
je predlagal, naj nova občica Šikole zraven že lani kup-
ljenega novega pečata močno lopato kupi in jo na „mačji
rep“ priveže, ker bi lahko vsak voznik blato in sneg po-
srlgal, cirkovski občini bi pa ne bilo treba radi ene lopate
zopet zvišati občinskih doklad. Temu modremu sklepu ni
nikdo ugovarjal, ker je vsak voznik radoveden, kakšna bo
ta „feldlopata“ ki bo visela nad odsekanem „mačjem repu“,
dokler rep ne zraste do železnice.

Vojnik pri Celju. Ošabno se tu širi nemški vrtec, ka-
terega v držuje nezavednost našega ljudstva. Tega nemškega
vrtea bi sploh ne bilo treba in bi ga sploh ne bi bilo ako
bi naše zapeljano ljudstvo ne bi imelo v neposredni bližini
take voditelje, ki se z jezikom šopirijo za ljudstvo, za hrbotom
pa delajo roko v roki z najhujšimi narodnimi sovražniki
ali se jim pa ne upajo nasprotovati. Ti činitelji so krivi
da je pri nas nemški otroški vrtec. Kaj pa dela potovalni
učitelj Prekoršek, ki je doma iz Vojnika.

Slovenjgradec. V nedeljo 19. t. m. se je priredila
v Narodnem domu tombola v prid revnih učencev na oko-
liški šoli. Vdeležba je bila klub slabemu vremenu jako
obilna. Kakor običajno, če je kaka prireditel v Narodnem
domu, je tudi tokrat mestni župan skrbno poizvedoval, ni
li bil morda tudi kak Nemeč pri tomboli, in res zasledil je
enega „hudodelnika“. Obrtnik je, ki dobi tudi pri Slo-
venceh zaslужka, saj samo od Nemcev bi itak nobeden ne
mogel v Slovenjgradu živeti. A kaj to županu mar, nem-
ška radikalno, ta mu je vse, ce tudi neaterem kom malo
nese, to je postranska stvar. Prijel je zategadel moža, kako
se mora predrzniti in tako daleč spozabiti, da prestopi
prag Narodnega doma. Vprašamo g župana, kdo je v Slo-
venjgradu nestrpen? Kdo terorizira? Kdo hujska? Še
imenitnejše je va vprašanje: Kaj, če bomo začeli Slovenci
skrbno poizvedovati po vsakem Slovincu, ki hodi v nem-
ške gostilne in trgovine, pa ga očitno ožigosali, kako
bo pa tedaj? Dvomim, da vam bodo krčmarji in trgovci
posebno hvaležni za to, da nas s svojim zgledom silite k
temu. Dokler je Slovenjgradec po pretežni večini odvisen
od slovenske okolice in je slovenski groš ravno toliko
vreden kot nemški, bo šlo malo trdo z nemškim radikaliz-
mom. Ako bodete sejali ogenj, želi boste požar. Da bodo
Slovenci enkrat do cela spregledali, zato bomo že mi
poskrbeli; le dajte nam še večkrat povoda zato.

Podlog. Dne 5. t. m. so prireditel liberalci v
Podlogu pri Sedminku mladinski shod. Lesničarjev
pokorni sluga Štefančič je bobnal daleč okrog, da bi
spravil veliko šentpeterske mladine na „napredni“
shod, pa se je opekel. Prišla je le rodbina Petrakova,
Zabudelva, Bočova, Markova, seve Sedminkova
in še par drugih, duhovnikom nasprotnih pseb. Ka-
kor poroča celjsko brezversko časopisje, se je na libe-
ralnem shodu udrihalo po duhovnikih, terciarjih in
tercijalkah. Sedminkov Melhijor pravi v narodnem
listu, da so Rojčev Franci, grižki Golavšek in drugi
govorili v svojih zabavljivcah „zlate in jedrnathe besede,
katere bodo rodile stoteren sad“. Posebno krepko
je udrihal po klerikalcih Štefančič in neki fant Ku-
nej. Nam dopade resnična izjava liberalno zagriže-
nih junakov. Oni pravijo v celjskem listu: „fantje,
namreč napredni, imamo trde glave.“ Vam verjame-
mo! Izustili so ti mladi tudi krilato besedo: „Duhov-
niki živijo od naše milosti.“ Ej, ej, koliko milosti je
le Rojčev Franci in Zabudelnov fant že duhovnikom
podelil? Da takih in enakih „zlatih in jedrnatih besed“
šentpeterska mladina razun par omenjenih ver-
skih nasprotnikov, ne mara hoditi poslušati, je umev-
no. Ogromna večina naše mladine je katoliško-narod-
nega prepričanja, liberalno brezverstvo ji mrzi. Vsa
čast šentpeterskim mladenci in mladencam versko-
narodnega mišljenja, pomilovanje pa zaslepljenim žrt-
vam puhlega, cerkvi nasprotnega liberalizma!

Čast kokarske občine zahteva, da odstopi seda-
nji župan g. Jože Praznik, p. d. Govek. Kako se vje-

ma s ponosom kokarske občine, ki ima za župana
nesamostnega moža? Pri porotni obravnavi dne 1.
decembra 1909 v Mariboru je moziški nadučitelj g.
Praprotnik kot priča pod prisego glasom dopisa v
„Stajercu“ izpovedal, da je župan, ki le figurira, v
resnici pa ni nič. Komandira potemtakem g. Jaka
Knallič. No, Govek, kako dolgo boste še v javnosti
igrali župana, kedaj nastopite kot resničn, delujoč
župan in se osvobodite svojega tajnika g. Jaka?

Kmetje.

Slov. kat. pol. društvo za sodnijski okraj Gor-
njegrad namerava kmalu po začetku prihodnjega leta
prirediti velik javen ljudski shod na Rečici (lokal
Prislan). Povabili se bodo državni, oziroma deželni
poslanci, da nam poročajo o političnem položaju v
deželi, osobito pa v državi, kjer se bodo, kakor upa-
mo, kmalu izvršile spremembe v prid našemu naro-
du. Somišljeniki se opozarjajo, da bodo pripravljeni!

Sv. Jurij ob Taboru. Legar v Ojstrski vasi
razsaja že tri mesece. Zbolelo je za njim do sedaj
27 oseb obojnega spola in razne starosti. Pri štirih
je končal s smrtjo, in sicer pri treh postarnih žen-
skah in enem mladeniču. Potrebno bi bilo preiskati,
kaj je pravzaprav vzrok tej bolezni v omenjeni va-
si, kjer je nastopil tifus v desetih letih že trikrat.
V drugih sosednih vaseh pa se niti ne prikaže. Če
bi našli in odstranili vzrok vročiške bolezni, bi
ljudje ne imeli več toliko skrbi, strahu in stroškov
zaradi nje.

Petrovče. Tamkaj se je vršil dne 8. t. m.
občni zbor društva „Gospodar“. Vkljub skrajno neu-
godnemu vremenu zbralo se je obilo društvenikov.
Ko je deželni poslanec gospod Terglav poučil zbrane
o nameravanem novem vinskem davku, sklenila se je
ostra resolucija proti nameravanemu zakonu, s katero
se slovenski poslanci pozivajo, zastaviti vse svoje mo-
či in upliv, da se ta, za vinogradnike krivična po-
stava prepreči. Obenem se je izrekla tudi soglasno
zaupnica poslancem Slovenske kmečke zveze z željo
in zahtevo, da vstrajajo v odločnem boju in v dosled-
ni obrambi narodnih in gospodarskih zahtev; sloven-
skega ljudstva. Vsemu zborovanju so navzoči z zani-
manjem sledili, društveno potrdilo in druge nasve-
te raznih gg. govornikov veselo na znanje vzeli ter
se vidno veselili društvenega napredka. Društveni
tamburaški zbor samih mladih nadebudnih mladeni-
čev pa je zborovalce kratkočasil s krasno-milimi zvo-
ki tamburice. Vsa čast g. kapelniku, ki se ne straši
truda in tako vstrajno vodi in vadi svoj mladi zbor.

Pišce. Človeku se morajo od samega veselja
oči iskriti, ko vidi toliko število zavedne mladine v
našem hvovustanovljenem izobraževalnem društvu.
Da je naša mladina navdušena, to nam je pokazal
prekrasen ustanovni shod naše Dekliške zveze. Na
sv. Štefana popoldne ob treh pa hoče tudi naša mla-
dina poskusiti svojo srečo; zato bomo priredili šaljiv
srečolov v prostorni dvorani g. župana Iv. Kostevca.
Vabimo tudi vas očete in matere, da poskusite svojo
srečo. — Toda to še ni vse. Na novega leta si hoče-
mo tudi mi fantje ustanoviti nov mladeniški odsek.
Torej na svidenje fantje na ustanovnem shodu, ki se
vrši po drugem sv. opravilu.

Odmev iz kokarske okolice. Z ozirom na notico
glas iz nazarske okolice v „Nar. Dnevniku“, znabiti
celo izpod peresa pazljivega gospoda Jakoba Kna-
fliča, povemo javnosti iz zanesljivega vira, da se u-
čitelj na samostanski šoli Anzelmi prav nič ne boji
disciplinarne preiskave, pač pa si jo celo želi, ker o
tem še ni rečena zadnja beseda. Obenem pa naj bo
povedano, da pride na vsak napad odgovor, samo to
opozarjamo liberalno stranko, da bodo gg. liberalni
učitelji morali čuti mnogo bridkih.

Občni zbor čebelarke podružnice za Savinjs-
ko dolino vršil se je v nedeljo, dne 5. t. m. ob ¼4.
uri popoldne v šoli v Grižah po objavljenem dnevnem
redu. Dasi je bilo vreme skrajno slabo, vendar se je
zbralo okoli 30 udov čebelarjev. Predsednik prijazno
pozdravi navzoče ter poda kratek pregled o toletnem
delovanju. Iz tajnikovega poročila smo posneli, da je
šola podružnica 39 članov, ki so skupno pridelali
okroglo 750 kg medu in 95 kg voska ter da so vzmi-
li 165 premakljivih in 128 nepremakljivih panjev. Sho-
dov je bilo v celem 10, katerih se je udeležilo okrog-
lo 600 poslušalcev. Blagajnik nam naznani 5 K 80 v.
prebitka. Društvo hoče nabaviti svojim udom za dru-
go leto, če bo došlo še kaj podpor, nekaj brezplačnih
panjev novejšega sistema. Pri volitvi odbora potrdil
se je enoglasno še stari odbor, in sicer: g. Černež
Griže, predsednik; g. Žagar, Petrovče, podpredsed-
nik; g. And. Pikel, Spod. Ložnica pri Žalcu, blagaj-
nik; g. Pečar, Št. Pavel S. d. tajnik, gg. Poteko in
Jurhar, Griže, pa odbornika. Prijglasilo se je tudi
nekaj novih članov. G. predsednik se po končanem
zborovanju zahvali za zaupanje ter obljubi, da hoče
v novo potrjen odbor započeto delo tudi drugo leto
z vsem navdušenjem in vnemo nadaljevati ter želi,
da bi se število društvenikov drugo leto podvojilo. Dal
Bog!

Koroško.

Celovec. Mlademu, 12 letnemu Andreju Damaru se je
zahotelo po svetu. Čitanje potopisnih knjig ga je navdalo s
tako bujno fantazijo, da je sklenil takoj potovati med svet,
da bo prej kaj videl. Odpeljal se je brez vednosti starišev
v Trst, kjer ga pa je ustavil stražnik. Očeta so brzojavno
poklicali v Trst, da odpelje dečka domov.

Spital ob Dravi Tukašna opekarna, katero je poleti
vničil požar, se je zopet sezidala in je že popolnoma pod

streho. V najkrajšem času se bo pričelo z delom. Podjetje
si je naročilo najnovejše stroje in se bo opeko sušilo na
umeten način v posebnem hodniku. Najnovejše je pri
obratu to, da pride sirovina neobdelana v stroj in naprava
in ven pride pa zopet kot gotova, že žgana opeka. Posku-
sili so celo napravo in je izvrstno delovala. Največ se bo
izdelovalo zarezane strešne opeke. Ker je že sedaj vse
polno naročil, se bo opeka izdelovala skozi celo zimo.

St. Pavel v labodski dolini. Dne 21. decembra se
je bil pri nas hud boj za občinske volitve. Nemški libe-
ralci so nastopali s skrajnim terorizmom, da bi si zasigu-
rali vsaj v dveh razredih zmago. To se jim je tudi posre-
dilo. V prvem razredu so bili pa izvoljeni: benediktinski
o. dr. Qu do Frankl, O. Albert, nadučitelj Tangl in zdravnik
dr. Strehli. V prvem razredu so tedaj zmagali katoliški
možje.

Socijalni tečaj. V Pliberku se priredi od 27.—29.
decembra socialni podučni tečaj, na katerem bo tudi pre-
daval prof. dr. Hohnjec.

St. Vid ob Glini. V torek, dne 21. decembra se je
vršila volitev župana. Izvoljen je bil zopet dr. Spöck.
Tudi v občinski svet so bili izvoljeni sami Slovencem ne-
prijazni ljudje.

Nemška zmaga v Žrelcu. Pri občinskih volitvah v
tretjem razredu so vsled skrajnega terorizma zmagali nem-
ški nacionalci. Smatrajo si pa tudi drugi in prvi razred za
zagotovljen

Kranjsko.

Promocije. Doktorjem prava sta bila promovi-
rana v sredo dne 22. decembra gospod Ferdinand
Tomažič, deželni konceptni praktikant v Ljubljani,
na dunajskem, a konceptni praktikant deželne vlade
gospod Vilko Pfeifer, sin bivšega dolgoletnega de-
želnega in državnega poslanca Viljema Pfeiferja, na
graškem vseučilišču.

Velika povodenj po celi kranjski deželi je na-
stala vsled deževnega vremena v zadnjem času.
Vse reke, vsi potoki so močno narasli in stopili čez
bregove. Ljubljansko barje je popolnoma pod vodo in
ljudje se sploh drugače ne morejo gibati na pro-
stem, kot po čolnih. Silno narasla Ljubljanska trga
bregove, nosi seboj razno hišno orodje, hlode, dre-
vje, les itd. Grubarjev prekop so morali otvoriti, da
se more voda vsaj deloma hitreje odtekat po stran-
ski poti, steer bi bilo nevarno za meso. V Idriji
je taka povodenj, da otroci ne morejo v šolo, in je
sploh ves pouk ustavljen. Spodnji del mesta je po-
polnoma pod vodo. Ob kamniški železnici je popla-
vila voda vso progo pri Trzinu, da ni mogel vlak
iz Kamniške nadaljevati pot proti Ljubljani, nazaj
pa tudi ne in je moral zapeljati v Domžale na po-
stajo. Voda še povsod vidno narašča. To bodo pač
žalostni in slabi božični prazniki.

Desetletnico slavi dne 26. decembra v Ljub-
ljani ud slovenskega gledališča gospod Hinko Nu-
čič. Ravnateljstvo je marljivemu članu drame dovo-
lilo dne 26. t. m. častni večer z dramo „Erazem
Predjamski.“ Nučič je tudi Mariborčanom znan iz-
za gostovanja v Narodnem domu.

Oskrbovanje dežele z elektriko. V železniškem
ministerstvu na Dunaju se je vršilo v četrtek dne 23. de-
cembra posvetovanje o izkriščanju vodnih sil na Kranjskem
za elektrotehnične namene. Posvetovanja so se udeležili
razun zastopnikov železniškega ministrstva tudi odposlanci
deželnega odbora, deželni glavar Šuklje, deželni odbornik
dr. Lampe in deželni višji stavbni svetnik Klinar. Znano
je, da je deželni odbor napravil načrt, da oskrbi z električno
centralo, ki bi se zgradila, vso deželo z elektriko. Kranjska
dežela bi vstopila pri vseh centralah kot podjetnica. Zastop-
niki so se zedinili na pogodbo z ozirom na prve študije
projekta. Dunajska tvrdka Redlich in Berger se je po-
oblastila za napravo vodnega katastra in načrta.

Primorsko.

Gibanje med parniškimi strojniki „Dalmatie“.
Parniški strojniki družbe „Dalmatia“ so se jeli gibati
in so poslali na vodstvo paroplovne družbe spomenico
s 25 zahtevami. Med temi se nahajajo zahteve po uni-
formi, službeni pragmatiki in disciplinarni predpisi.

Deževje je napravilo tudi v Trstu, kakor po
vseh drugih nižje ležečih krajih mnogo škode, po-
sebnost, ker je zraven še nastopila burja. Hudourje je
podrla več zidov po Trstu in nekaj hiš je bilo v
resni nevarnosti, da so morali ognjegasci prihiteti
na pomoč, sicer bi bilo tudi nekaj človeških žrtev.
Trg Sagračo na Goriškem je vsled hipoma naras-
le Soče v veliki nevarnosti, da voda ne pridere v
trg.

Zmaga S. L. S. na Goriškem. Kandidat S. L. S.
župan Zlobec je dobil 10 730 glasov, agrarec Vran 2358,
liberalec Vrtovec 4079, dr. Tuma 1218 glasov. Veljavnih
glasov je bilo oddanih 18.444, razpršenih pa 59. Kandidat
S. L. S. Zlobec je tedaj dobil za 3026 glasov več kot vsi
nasprotni kandidati. Zmaga je toraj sijajna.

Argentinska vojna ladija v Pulju. Minulo nedeljo
je prispela v puljsko vojno pristanišče kadetna šolska la-
dija argentinske vojne mornarice „Presidente Sarmiento“.
Na ladiji je 24 kadetov zadnjega letnika, ki se nahajajo
sedaj na prvem inštrukcijskem potovanju. Ta vojna ladija
je prva argentinske mornarice v naših vodah in v Pulju.

Tatvina v Prvačini. Pri veliki tatvini, ki se je iz-
vršila v prvačinski domači cerkvi so bili ukradeni iz altarja
slednji predmeti: Zlata, 4 metre dolga verižica, štiri nad
pol metra dolge zlata verižice, dve srebrni in eno zlato
arce, ena zlata in ena srebrna zapon in dva para uhanov.
O storileh še ni ne duha ne sluha.

Napad na šefa peterburške tajne policije.

V zbirališču političke policije v Petrogradu, na Astrahanski cesti, se je razpočila bomba. Nevarno ranjen je detektiv, umorjen polkovnik politične policije, Karpov. Lastnika stanovanja Voskresenskega so na begu prijeli in dobili pri njem sedem ponarejenih potnih listov. Izpovedati ni hotel ničesar. Policija sodi, da je na sledu veliki zaroti.

O bombnem napadu se nam še poroča: Ko je vtrla policija po eksploziji v dotično hišo, je videla grozen prizor. Vse šipe so razbili projektili. Več zidov v zgornjih nadstropjih je porušenih. Lastnika stanovanja Voskresenskega so prijeli, predno je mogel streljati s samokresom.

Najnovejša poročila poročajo, da je bilo skrivnostno stanovanje na Astrahanski cesti v Petrogradu zbirališče ruske tajne policije z revolucionarji. Ko je prišel šef ruske tajne policije v to stanovanje, ga je sprejel neznanec, odstranil se iz sobe z izgovorom, da je električni zvonec pokvarjen, med tem pa je sprožil zvezo z bombo, ki je eksplodirala. V stanovanju je tajna policija našla mnogo dokumentov o tajni stranki in njeni organizaciji, mnogo dinamita in bomb.

Napadalec Voskresensky je star 23 let. Šele nedavno je prišel iz Pariza v Petrograd ter se je ponudil policiji za agenta. Priznal je že, da je izvršil atentat po naročilu revolucionarnega komiteja. Danes se snide vojno sodišče in jutri bo napadalec obesen.

V ruski dumi je bila včeraj radi tega atentata živahna razprava. Kadetje so trdili, da je šef petrograške tajne policije postal žrtev svojega provokatoričnega delovanja, prokurator petrograškega apelnega sodišča je pa dokazal, da so polkovnika Karpova revolucionarji zvabili v past ter ga ondi zavrtno umorili.

Narodno gospodarstvo.

Zadružne prodajalne. Nikdo pač ne more utajiti vedno občutljivejše konkurence velikih prodajalcev za razno blago napram rokodelskemu in trgovskemu stanu. Ta konkurenca najbolj oškoduje omenjena stanova in danes že lahko s sigurnostjo določimo čas, ko bo propadlo sto in sto, danes še davkamočnih domačih obrtnikov, ako se po zakonitem potu ne prepove domačemu obrtništvu in trgovstvu tako škodljiva konkurenca velikih prodajalcev z raznim blagom. V tem oziru bi najbolj koristilo visoko obdačenje omenjenih prodajalcev, ki naj bi se na vsak način skušalo doseči. Seveda se ne bodo zboljšale razmere ne z obdačenjem teh prodajalcev ne z zakonom proti iskanju neodkritih srčne tekme toliko časa, dokler bo večji del mestnega prebivalstva in še več zunanje prebivalstvo podpiralo iz zločnosti te velike prodajalne in pri tem zanemarjalo domače obrtnike in trgovce s kupovanjem potrebnih reči. V prvi vrsti je domač obrtnik in trgovec potreben, da se ga pedpira in kupuje pri njem posebno, ker ima izvirno in vedno dobro in trdno blago, česar pa po velikih prodajalnih ni mogoče doseči in se za njimi skriva večina umazan in konkurenčen židovski kapital. Da se okrepi toraj nižji in srednji obrtniški in trgovski stan, ter da se ugotovi občinstvu in prilagodi njega zmoglosti, da nakupi vse potrebne reči v eni prodajalni. Ne pomagajo torej nič drugega, da se obrtniki zjedinijo in si ustanove prodajalno ne zadružni podlagi, ki bo imela vse take stvari na prodaj, katero izdeluje domač obrtnik in katere kupujejo občinstvo najbolj kupuje po velikih prodajalnih tujega kapitala. To je edina rešitev, ako se hočejo domači obrtniki in trgovci rešiti pogube, katere jim preti od tujega kapitala v obliki velikih prodajalcev (Warenhäuser). Dolžnost je pa tudi države, dežele in tudi občine, da prisikajo v takem težavnem času in položaju na pomoč, ker je ja obrtniški in tudi trgovski stan takorekoč njih stebel, posebno pa države.

10 zapovedi za perutnarje. — 1. Skrbi za zgodnje valenje; po maju pusti valiti le če hočeš imeti perutnino za zakol. Le kokoške, zvaljene pred junijem, se bodo v poletju popolnoma razvile, bodo krepke in odporne ter bodo v jeseni in zimi, ko so cene jajec najvišje, dobro nesle. 2. Zakoli vsako kuro po končanem tretjem, najkasneje četrtem letu; take stare kokoši ne nadomestijo več z nesenjem jajc piče, imajo pa še vedno okusno meso in dajo dobro juho. 3. Vsako drugo ali tretje leto preskrbi zdravega in krepkega petelina, ne pod dve ne uad štiri leta starega, in računaj pri lahkli in srednjetežkih pasmah na 8 do 10 kokoši enega petelina. 4. Nasajenke (podložena jajca) vzemi le od naboljših in najkrepkejših kur, ki so stare 2 do 4 leta; jajca ne smejo biti stara čez 14 dni. 5. Pred mrzla moč varuj vse kokoši posebno piščeta; suhi mrzci škoduje manj. 6. Kure uspevajo, kakor znano, najboljše na trati; kjer te ni, jim je treba vsak dan dati zelenjad, travo ali salato. 7. Kuri redno, na dan dvakrat do trikrat, mlade putke prvih 6 tednov večkrat in posebno skrbno; ne dajaj preveč mokre piče. 8. Svežo pino vodo vedno pripravi. 9. Posodo za pičo in vodo vedno dobro snaži. 10. Spalni prostor mora biti snažen; treba ga je na vsak način vsak osmi dan osnažiti in dvakrat v letu treba stene z apnom pomešanim z petrolejem pobeliti, da se ne zaredi mrčes. Če je prostor za gibanje majhen, treba paziti, da se tudi preveč ne onesaži; zato ga večkrat prekopli in rabi pri tem tudi kaka razkuževalna sredstva.

Važno za izseljence v Ameriko. Velikokrat se dogodi, da izseljenci na potu preko morja obolijo in morajo v novem svetu takoj v bolnišnico. Ker pa nočejo paroplovne družbe povrniti stroškov bolniške oskrbe, je nase-

ljeniška komisija javila omenjenim družbam, da vlada ni odgovorna poplačevati teh stroškov in ako družbe teh stroškov nočejo prevzeti, bo imelo to postopanje paroplovnih družb za nasledek, da se bo še več priseljencev zavrnilo. Bolni priseljenci, ki bi hoteli na suho, se bodo odsedaj naprej zavračali nazaj na parnik, kjer jih naj zdravijo zdravniki dotične paroplovne družbe.

Kniževnost in umetnost.

Slovenski kmečki koledar

(Spindlerjevo dete).

Ilustrirani narodni koledar

(Dolarjeva zmes).

Celje je spodnještajersko ljudstvo osrečilo tudi topot z dvema koledarjema, ki sta namenjena v prvi vrsti za Spodnji Štajer. V slovenski javnosti smo vedno pozdravljali zlasti koledarje, ki so šli na vse strani med širše ljudstvo. Koledar mora biti za vse sloje, se mora tudi v spisih izogibati političnega strankarstva. Ta dva koledarčka sta pa takaj, da se moramo baviti z njima.

Slovenski kmečki koledar, katerega je uredil Spindler, nas na svoji vsebini nikakor ni presenetil. Znani bivši dijak tendenciozno deluje povsod na to, da bi izpodkopal med ljudstvom ugled duhovništva in posredno ugled cerkve.

Na ta način menda hoče vračati dobrote, katere je vžival poprej od duhovnikov. Zato se nič kaj ne čudimo, da nahajamo tudi v tem kmečkem koledarju več mest, ki smešijo duhovnike in jih ponižujejo. V sled tega se upravičeno čudimo, da so šli Spindlerju na lim gg. Levstik, Belle, Košar in mu poslali svoje spise. Gotovo niso pričakovali, da se bodo njihovi strokovni spisi nahajali med napadi na duhovništvo. Knjiga s tako vsebino ne zasluži, da je v njej spis ravnateljstva od krščansko-narodnih poslancev slovenskemu ljudstvu priborjene kmetijske šole. V bodoče bi bilo torej več opreznosti na mestu.

Značilen po svoji omejenosti je letni pregled. Tu govori učeni mož o „klerikalizmu v gusni nagoti“. Ustanovitve Orla mu ne ugaja. Edino „Narodni Dnevnik“ ima za štajerske Slovence velik pomen in je pogoj za narodni napredek. „Nepriustranski“ liberalni zgodovinar pozna le vinarsko zadružno v Celju — to mu je ves napredek. Izobraževalno delo je seveda rodila le liberalna stranka. Tudi na Kranjskem vidi samo par liberalčkov, ki ne pomenijo nič. Koroskemu pride na pomoč s tem, da napada dr. Brejca in vokitelje. Pojdite se solit s takimi koledarji! Kaj mislite, da bo naše kmečko ljudstvo res kaj takega čitalo! Naše kmečko ljudstvo je že tako pametno in dobro ve, da je treba dodati le nekaj grošev, pa dobi od družbe sv. Mohorja dober, koristen koledar, in poleg tega še po 5 knjig.

Ilustrirani narodni koledar je zavzemal dovolj zares lepo mesto med sličnimi knjigami v slovenskem slovstvu. Slovenska inteligenca ga je rada kupovala za voljo vsebine, ne pa radi koledarja samega. Letošnji pa ima že docela pečat strankarstva in neumnege zavijanja dejanskih dogodkov. On je le nekaka reklama za Narodno stranko in za nekatere tvrdke, ki so prisegle na prapor celjskih političnih otročaje. Urednik dr. Dolar je to dobro slutil sam; vedel je, da je vsebina pod ničlo, zato je moral dati politično, strankarsko ozadje, ker to vleče. Torej tako daleč je že zlezel pod Spindlerjev jarem g. profesor Dolar?! Čim bolj zatruje, da se noče več vtikati v politiko, tem globje leze v njo. Zato tudi ne more več presoditi pravega pomena zgodovinskih dogodkov, še manj pa, da se morejo poročati razni pojavi v življenju kakega naroda tako, kakor se zares vršijo in ne drugače.

Merilo za celo knjigo je politični pregled. Ta bi moral podati resnično podobo vseh dogodkov, ki so se zgodili na Slovenskem. Treba je razločevati med strankarskim, političnim listom in koledarjem, ki je namenjen vsem slojem. Politični pregled mora biti objektivno pisan, mora podati istinito zgodovino ljudstva in njegovega javnega življenja. In kaj je storil letos dr. Dolar! Zdi se, kakor da je vzel v roke nekaj števil „Narodnega Dnevnika“ ter iz njih pobral nekaj poročil in jih nanizal v politični pregled. Njegovega naziranja o splošnem svetovnem položaju nočemo kritikovati, ker je skoraj otroče; več pa menda od Dolarja ne smemo zahtevati. Toda domače politično gibanje bi vendar on, ki je že tolikokrat zatrljal, da je naš strankami, presojal iz objektivnejšega stališča in zares lahko podal resnično sliko. Ne vemo, ali g. Dolar res ni več zmogel, se povspeti do tiste višine, s katero bi mirno, brez strasti in brez strankarstva opazoval vsakdanje dogodke v javnem življenju, ki govorijo dovolj glasno. Toda on skoro izključno pozna le Narodno stranko, katere ima v Celju v par pisarnah in v tiskarni nekaj močeljnov za svoje pristaše, on pomeni le dr. Kukovca, ki je nekaj rešilni angelj cellega slovenstva. Posebno priden je bil v političnem delovanju Roblek, tako trdi Dolar, in zato bo že res! Našel naj bi še politični kronist, koliko zvezkov je on popravil zadnje šolsko leto, potem bi bila precej celotna slika tistega dela, katero so storili za Slovence Roblek, dr. Kukovec in dr. Dolar. Na Štajerskem ni torej nobeden drugi delal za splošni blagor! Samo „On“, pa Roblek in dr. Kukovec. V deželnem zboru se je boril za pravice slovenskega jezika le dr.

Kukovec, ki je vlagal nemške interpelacije. Politično so izobraževali ljudstvo le Dolarjevi pristaši iz Celja, n. pr. Spindler in Lesničar! Za izobrazbo deluje po Dolarjevem mnenju le Zveza narodnih društev! Velikanskega pomena za rešitev slovenskega ljudstva je nekaj Sokolov, ki se družijo po mestih pri čašah piva in vina! Na gospodarskem polju pozna le celjsko Zadružno zvezo! O plodonosnem in krepkem delovanju Slovenske kmečke zveze, o največji izobraževalni organizaciji na Slovenskem, o krščanski socialni zvezi, o ljubljanski Zadružni zvezi ve in poroča kronist toliko kot nič. Ne maramo se še dalje spuščati v podrobnosti. Že te točke pričajo dovolj, da je ta politični pregled potvara resničnih dogodkov, katerih si ne bi smel dovoliti mož, ki zahteva, da se verjame njegovim besedam.

Taka sta ta dva bratca iz Celja! Ne samo naši somišljeniki, temveč vsi pametni ljudje na Štajerskem vedo, kaj je treba storiti z njima, da bosta potisti poti šla nazaj v Celje, po kateri sta prišla iz Celja.

Glasnik Najsvetejših Src je izšel v popolnoma novi obliki. Prva številka prinaša sledečo zanimivo vsebino: Sv. Matilda. Srečno novo leto. Sedež bratovščin najsvetejših Src za Lav. škofijo. Strah pred ljudmi. Pomen sv. Frančiška itd. — Opozarjamo, da se „Glasnik“ odslej naroča pri upravitelstvu v Mariboru, Koroška cesta 5. Vsi dopisi, ki so namenjeni za „Glasnik“, se naj pa pošljejo najpozneje do 10. vsakega meseca na naslov: Uredništvo „Glasnika“ v Mariboru, Koroška cesta 5. — Pričakujemo upravičeno, da se bo število naročnikov „Glasnika“, ki je sedaj popolnoma preustrojen, zelo pomnožilo.

Naš Dom. Prva številka v novi jako prikupljivi obliki je izšla. Vsebinska je sledeča: Slovenski mladini, Mladinska izobrazba: Kaj hočemo? Fr. Tersegav, Politični letopis za l. 1909, Stari in novi Herod, Mladeniška budnica, Ciriljev; Zabava: Ob svetem večeru, Nedin Sterad, Veseli Mihec in kislja Katra, Odlikovanje; Kaj je novega po svetu? Orli: Telovadba in mladina, Orli na Sp. Štajerskem; Dekliški vrtec; Društveni glasnik: Mladeniške in dekleške zveze, Pravilnik „Mladeniške zveze“, Občni zbor S. K. S. Z.; Govorniške vaje; Drobtnice. Vzlic novi, res lepi in okusni obliki s platnicami ostane cena ista 2 K na leto. Mladenci in mladenke naročajte si svoje glasilo v obilnem številu.

Razgled po svetu.

Vojaški listi na Angleškem. Bodoči zgodovinarji angleške žurnalistike bodo morali posvetiti posebno poglavje vojaškim časopisom na Angleškem. Ni je vojske na svetu, ki bi mogla pokazati toliko časnikarske produkcije kod angleške vojske. Na Angleškem izhaja nič manj kot 35 vojaških časopisov, ki zastopajo razne vojaške stroke. Najbolj razširjen je „Pionir“, ki izhaja enkrat na mesec in ima 6000 naročnikov. V ta list pišejo samo vojaki in podčastniki. „Globe i Laurel“ je organ mornarice in ima devet sourednikov, glavnega urednika in upravnika. Najbolj zanimiv je list topničarjev v Fortu Nelsonu. Imenuje se „Nelson Lyre“. Posamezna številka tega časopisa stane samo dva vinarja, medtem ko veljajo ostali časopisi najmanj po 20 vinarjev. Ta list je zanimiv zlasti zato, ker ne izhaja redno. Ker ga urejujejo pripusti topničarji in se čisto dogodi, da je na zadnji strani lista natisnjeno naznailo: — „Prihodnja številka se bo izdala, ko uredniki odsede dva meseca ječe, v katero jih je obsodil gospod polkovnik.“

Nov zakon v angleških gledališčih. Na Angleškem izdelujejo načrt novega zakona za gledališko cenzuro; glavne točke so: Gledališke igre, ki se uprizorjajo na angleških odrih, ne smejo žaliti čut pravosti; ne smejo obsezati žalitev za nikogar; ne smejo spravljati živih ali nedavno umrlih oseb na oder; ne smejo žaliti religiozna čuvstva; ne smejo zavajati k zločinu ali hudemu; ne smejo škoditi prijateljskim odnosom Angleške z drugimi vlastmi in končno ne smejo rušiti mir.

Mesto izginja. Amerikansko mesto Soranton je posvečeno neizogibnemu poginu. Hiša za hišo izginja v globoke rove. Mesto je bilo svoj čas sklenilo s tamkajšnjo premogokopno družbo pogodbo, po kateri se je družba zavezala, da ne bo kopala pod mestom. Zdaj meščani uvidevajo, da jim je družba v kljub pogodbi vse mesto izpodkopala.

Po treh letih dobil zopet spomin. Pred tremi leti je zadel pri potresu v San Francisku v Ameriki tako nesrečno kamen podrajoče se h še znamenitega arhitekta Meyerja, da je izgubil takoj spomin. Bil je na ženitovanjskem potovanju. Žena je šla k svojim starišem, njega so pa varovali varuhi v neki bolnici. V Chicagu je te dneve utekel arhitekt svojim paznikom in videl, kako je ekspresni vlak povozil nekega neznanega moža. Ta pogled je tako vplival nanj, da je zadobil popolnoma spomin in sedaj lahko nadaljuje s svojo ženo tako naglo pretrgane medene tedne po dobi treh let.

Esperantizem na Srbskem bodo otvorili na belgrajskem vsenčilščem. O esperantskem jeziku bo predaval Budjević tajnik belgrajskega društva esperantovcev.

Zastrupljenje častnikov. Štотnik avditor Kunz je zaslišal v Lincu dva civilista. O uspehu ni hotel ničesar povedati. Kunz bo zaslišal v Lincu še nadaljnje priče. Hofrichter je izjavil, da do 24. nov. ni ničesar znal o zastrupljenju štabnih častnikov, dasi so bili od 15. nov. nadalje vsi časniki polni teh poročil in so se o zadevi službeno poučili polki. Zdaj se je priglasila neka trafikantinja in izpovedala, da je kupil Hofrichter, ki ga je izpoznala po fotografiji, pri njej kakih osem dni po 15. nov. več dunajskih časopisov.

MALA NAZNANILA

ki se prejemajo po 2 vin. od besede, najmanjši znesek je 50 vinarjev.

Kdor želi pojasniti o rečeh, ki so naznanjene v inseratnem delu, naj pridene za odgovor znamko 10 vinarjev. Drugače se ne odgovori.

Župnijski urad v Spodnji Polskavi naznanja, da se bo v nadarbinskem gozdu, ob okrajni cesti Pragersko Slovenska Bistrica ležečem, dne 23. decembra t. l. ob 10. uri predpoldav vršila na javni dražbi prodaja borovega, smrekovega in nekaj hrastovega lesa v skupni vrednosti 14.300 kron. Pogoji so na ogled v župnijski pisarni v Spodnji Polskavi. Prodaja se vrši ob imenovanem času na mestu. 232

Trgovski sotrudnik, manufakturne in mešane stroke se sprejme pri Jos. Ferencak-u v Brežicah. 232

Mož, samec, 55 let star, sposoben za vsako delo, bodisi na polju ali kako drugo; zdrav in močan, zmožen slovenskega in nemškega jezika, želi za malo plačo in brano primerne službe. Pisma naj se pošiljajo pod Franc Vračun na upravništvo. 231

Pozor Slovenci!

Izdelujem obleke vsake vrste iz garantirano pristnega domačega in tujega sukna po najnižji ceni. Postrežba točna in solidna. Franjo Pajk, krojač, Dol pri Planini.

Naznanjam, da sem otvoril vino-toč čez ulico in da točim vino domačega pridelka po najnižji ceni. Za obilen obisk se priporoča Pajk Jožef, veleposestnik, Dol pri Planini. 153

Splošno priznana

najboljša postrežba po zmernih cenah
:: edino le pri domačem brivcu ::

S. Ulčar-ju

Koroška cesta 7 poleg Cirilove tiskarne.

Za dijake najugodnejše cene. 233

Istrska črna vina!

Slovenci "Terrano el Istria" je neoporekljivo najboljšo in najbolj zdravo črno vino, posebno dobro pri prehlajenju, pomikanju krvi in za prebolevalnike (rekonvalescente). Se ne da primerjati z dalmatinskimi in drugimi lahki črnimi kakor rudečimi vini. Samo vsled svojega zjamčeno pristnega črnega vina sam v stanu, ga prodajati tako po ceni v steklenicah in zavojih.

Marietta Lorber.

Maribor, Tegetthoff-ova ulica 32.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

v lastni hiši (Hotel pri belem volu) v CELJU, Graška cesta.

Poštno hranilnični račun št. 92.465. — Telefon št. 8.

Hranilne vloge se obrestujejo po 4½% brez odbitka rentnega davka.

Domači hranilniki se dajejo na dom brezplačno.

Hranilne knjižice drugih zavodov se sprejemajo kot vloge, ne da bi se obrestovanje prekinilo.

Oskrbuje svojim članom izterjevanje njihovih terjatev.

Brezplačno reševanje vseh zadev.

Posojila na zemljišča po 5% do 5½% brez in z amortizacijo.

Posojila na zastavo vrednostnih listin.

Osební kredit na menice in v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji.

Konvertacija vknjiženih dolgov z najmanjšimi stroški.

4

Hotel**Pri belem volu v Celju**

sredi mesta, blizu vseh uradov; za tujce 30 sob z vso ugodnostjo pri nizkih cenah, tudi mesečna stanovanja s hrano za letoviščarje; izborna kuhinja, vedno sveže pivo, različna vina; po letu senčnat vrt; vozovi v hiši vsak čas na razpolago: :: 51

se priporoča za obilni obisk.

Pozor! Slovenci! Pozor!
Josip Macuh, Maribor

Stolna ulica šte. 5.

se priporoča slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini za izdelovanje vsakovrstnih oblek. Postrežba točna, cene nizke! Na razpolago je tudi velika zaloga izgotovljenih oblek po jako nizkih cenah. 48

Edina narodna steklarska trgovina**Fran Strupi, Celje**

priporoča svojo bogato zalogo stekla, porcelana in kame-nine, vsakovrstnih šip, svetilk, ogledal in okvirov za podobice. Prevzete vse steklarskih del pri cerkvah in pri vatnih stavbah. 2

Najnižje cene! Najsolidnejša in točna postrežba!

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Cerkveni in sobni slikar in pleskar

Franjo Horvat

MARIBOR, Kasino-gasse šte. 2.

Se priporoča veleč. duhovščini in slavnemu občinstvu za slikanje cerkev, dvoran, sob, društvenih odrov, napisov na steno, deske, plošče in steklo ter za vsa v pleskarsko in slikarsko stroko spadajoča

:: dela :: 53

Postrežba točna! :: :: Cene nizke!

Za božična in novoletna darila

priporoča novo došle kasete pismenega papirja, albumov za slike, dopisnice in poezije. — Velika izber božičnih in novoletnih dopisnic, božičnih okraskov itd. — Največja zaloga barvanega in svilenega papirja vsake vrste, zlatega in srebrnega papirja, zlato pene, žice in perje za cvetlice, šumeče zlato, podobice za jaslice in napravljenih jaslic.

NA DEBELO!

NA DROBNO!

Goričar & Leskovšek, Celje.

Izdelovatelj cerkvenega orodja in posode

Karol Tratnik, Maribor

Župnijska ulica št. 3.

se priporoča prečastiti duhovščini za naročila različnih moštanc, kelihov, ciborijev, lesencev, svečnikov, križov, itd. Stare cerkveno orodje popravljam pozlatim in posrebrim v ognju. Mnogo priznanih pism na razpolago.

Svoji k svojim. 38

Peter Marković
cerkveni slikar
akadem. slikar v Rožku na Koroškem

se priporoča čast. gg. duhovnikom in sl. slov občinstvu za slikanje raznih cerkvenih slikarj, božjih grobov, altarnih in bandernih slik, križevih potov itd. vse na posebno trpežno platno in v jako stanovitnih barvah; popravlja umetniško stare umetne slike. Sprejema vsa večja dela: slikanje cerkv v različnih slogih, cele notranje poprave cerkv (v tem slučaju poskrbi in postreduje vse druge umetnike in rokodelce). Cene po dogovoru in brez vse konkurence. 23

Slovenci! Podpirajte svoje somišljenike!

Brzjavljavi: „Kamnoseška industrijska zadruga Celje“.

Prva južnoštajerska kamnoseška industrijska družba

Brzjavljavi: „Kamnoseška industrijska zadruga Celje“.

Edino narodno kamnoseško podjetje v CELJU.

Stavbena in umetna kamnoseška

::: obrt s strojnim obratom. :::

Izvrševanje vseh stavbenih del:

kakor stopnice, fasad, podbojev,

pomolov, nastavkov itd. iz različ-

::: nih kamenov in cementa. :::

Specialna delavnica in podobarski atelje za umetna cerkvena

dela kakor: altarjev, obhajilnih

miz, prižnic, kropilnih in krstnih

::: kamnov itd. :::

Brušenje, puliranje in struganje

::: kamena s stroji. :::

Mnogoštevilna zaloga nagrobnih

spomenikov iz različnih marmornih

vrst granitov in sijenitov po razno-

vrstnih narisih in nizkih cenah.

Naprava zidanih ali betoniranih

::: rodbinskih grobišč (rakev).:::

Tlakovanje cerkva, dvoran in

hodnikov s šamotnim ali cementnim

tlakom. :::

Izdelovanje pohištenih plošč iz

različnih najbolj idočih marmornih

::: vrst v vseh oblikah. :::

Popravljanje spomenikov, udela-

::: vanje napisov v iste. :::

Trgovskega pomočnika

sprejme s 1. februarjem

Maks Robič, trgovina z različnim blagom in deželnimi pridelki, **SREDIŠČE.**

238

Ignac Božič

narodni krojač v Mariboru,

Tegethova ulica 16, v hiši dr. Rosine

se priporoča slavnemu občinstvu, kakor tudi preč. duhovščini za izdelovanje vsakovrstnih oblek in talarjev po najnižji ceni. Zaloga vsakovrstnega blaga in gotovih pelerin.

78

V nujnih potrebah se vsakovrstna obleka v 24 urah zgotovi.

Odvetnik

dr. Ljudevit Stiker

naznanja, da je s 16. decembrom t. l. prevzel odvetniško pisarno dr. Benkovič-a v Brežicah.

234

Alojz Šumenjak

Maribor, Tegetthoffova ulica št. 31

priporoča svojo

trgovino z mešanim blagom in deželnimi pridelki.

Vsem cenjenim narodnim odjemalcem jamči za sveže blago najboljše kakovosti, posebno za božične praznike. Postrežba točna in solidna. Prodajajo se tudi razne žganjice.

226

Za nakup priporočamo tvrdko

M. E. Šepec, Maribor

Grajski trg stev. 2

katera prodaja po najnižji ceni vsakovrstno modno blago za ženske obleke, svilnate in druge robce, vse vrste najboljše perilno blago, vsakovrstno sukno (štofe) za moške obleke, površnike, fino sukno za talarje in salonske obleke, srajce, ovratnike, kravate, naramnice, nogavice, dežnike, obrisače, mizne prte, odeje, preproge, zastore, razni cvilih, perje za blazine itd.

7

Svoji k svojim!

Urar, očalar in zlatar

Franjo Bureš

Maribor

Tegethova cesta 33

pred kolodvorom, priporoča svojo bogato zalogo zlatnine, srebrnine, ur itd. po najnižji ceni.

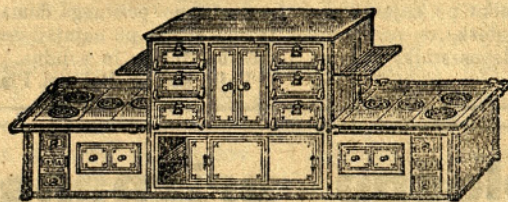
Gramofone s slovenskimi ploščami, čistim in jasnim glasom iz najboljših tovarn.

10

Priznano najboljšje igle za gramofone.

Popravila se točno in hitro izvršujejo.

Tovarna za peči H. KOLOSEUS
Wels, Gornje Avstrijsko.

Izvrstne in v vsakem oziru nedosegljive peči iz železa, emaila, porcelana, majolike za gospodarstvo, hotele, restavracije itd. — Naprave za kuhinjo s soparom, s plinom in peči na plin. Dobe se v vsaki trgovini, kjer ne, se pošljejo takoj. Zahtevajo se naj „Originalni Koloseus-štedilniki in manj vredni izdelki naj se vračajo. Ceniki zastonj.

Izšel je lep

stenski koledar

za leto 1910.

Gostilne, društva, šole in župnijski uradi ga dobivajo brezplačno. Poslati je treba le znamko za poštino. Dobiva se samo pri gospodu Ivanu Kline-u, typograf. Koroška cesta v Mariboru.

Preklic

Zastonj v Celje!

Na poziv celjskega trgov. gremija sem primoran vstaviti povrnitev vožnje in hodem začasno, dokler ne bode pritožba pri višjih oblastih rešena, dajal potrdilo čez plačane račune ali pa iste zneske daroval za sklad obmejnih Slovencev.

R. Stermecki,

narodni trgovec v Celju.

Olje

od motorja oddaje 100 kg. po 25 K.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Restavracija

Narodni dom

v Mariboru.

Izhorna kuhinja, izvrstna vina kakor: haloško, ljutomersko, dr. Thurnejev muškatelec, mozlec, vinarec, bizeljčan, konjičan itd.

Pivo iz budjeviške češke pivovarne.

Po letu udobno kegljišče. Vrtni paviljoni. Sobe za tujece.

Za obilni obisk se priporoča

37

Lojzika Leon.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v MARIBORU,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Stolna ulica št. 6 (med glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadne po 4%, proti 3 mesečni odpovedi po 4%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštne hranilne položnice na raspolago (šek konto 97.078). Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 4³/₄%, na vknjižbo sploh po 5%, na vknjižbo in poročstvo po 5¹/₂%, in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposoja na zastave vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. — Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. dopoldne in vsako soboto od 8 do 12 dopoldne, izven praznikov. — V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajejo

in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8.—12. dopoldne in od 2.—5. dopoldne.

6

Posojilnica ima tudi na raspolago domače hranilne nabiralnike.